

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน (ชุดการเรียนรู้เรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง”

ชุดการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีจำนวน 3 ชุดการเรียนรู้หรือหน่วยประสบการณ์ ดังนี้คือ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 (ชุดการเรียนรู้ที่ 1) การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 (ชุดการเรียนรู้ที่ 2) การทำหัว ใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 (ชุดการเรียนรู้ที่ 3) การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ภาคที่ 1 บทนำ

- วัตถุประสงค์
- การเตรียมของครูและนักเรียน
- แผนผังการจัดชั้นเรียน
- สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์ในแต่ละหน่วยประสบการณ์ ประกอบด้วย

- ปกหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอภารกิจและงาน
- แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์
- เส้นทางการเรียน
- ชุดประสบการณ์ (ประมวลสาระ ทัศนทัศน์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์)
- เครื่องมือในการประเมิน (แบบประเมินชิ้นงานและแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม)

ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน) ในแต่ละหน่วยประสบการณ์ประกอบด้วย

- ปกคู่มือประสบการณ์
- คำชี้แจง
- แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์/พร้อมเฉลย
- แบบฝึกปฏิบัติ/พร้อมเฉลย
- แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์/พร้อมเฉลย

ภาคที่ 1

บทนำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำหัวโขน และทำลูก
ประคบตามภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

การเตรียมตัวของครูและนักเรียน

1. การเตรียมของครู

1.1 ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1.1 ครูควรศึกษาคู่่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างละเอียด ซึ่งประกอบด้วย แผนเผชิญประสบการณ์ แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ เส้นทางการเรียน และแผนผังการจัดชั้นเรียน

1.1.2 ครูจัดชั้นเรียนโดยดูจากแผนผังการจัดเรียนและจัดมุมต่าง ๆ ได้แก่ มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ และมุมแสดงผลงานนักเรียน

1.1.3 ครูต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์ไว้บ้าง เมื่อนักเรียนขาดหรือมีไม่เพียงพอตามต้องการ

1.2 ขณะใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2.1 ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียนแบบอิงประสบการณ์

1.2.2 ครูควรดำเนินการตามขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

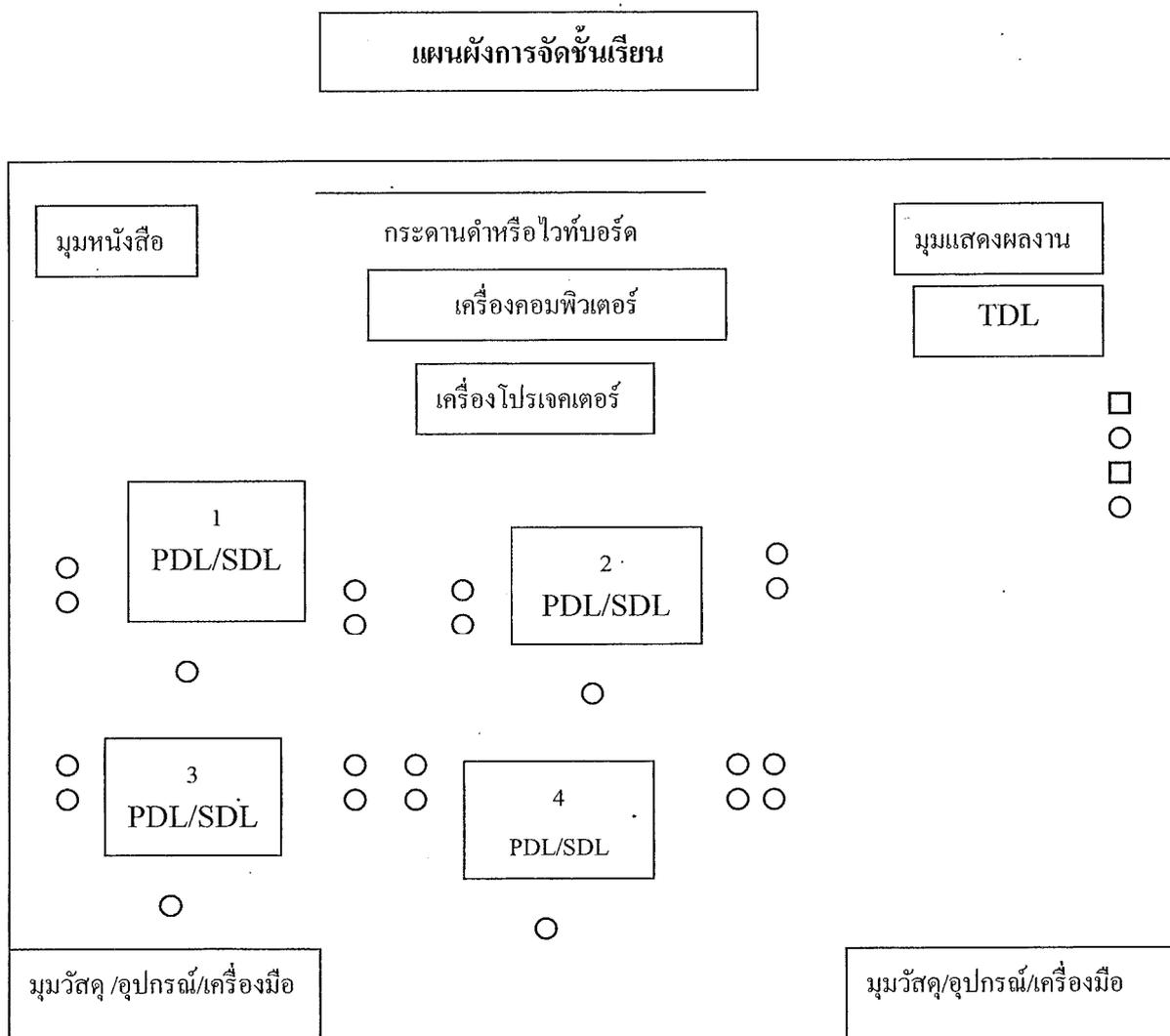
1.2.3 ครูต้องประเมินผลการเผชิญประสบการณ์เป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับนักเรียน

1.3 หลังใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3.1 ครูต้องตรวจสอบส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วัสดุทัศนียภาพ ประมวลสาระ คู่เมื่อเผชิญประสบการณ์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมที่จะใช้งานต่อไป

1.3.2 ครูควรเก็บกระดาศำตอบและแบบฝึกปฏิบัติแล้วนำมาตรวจสอบเพื่อวิเคราะห์

ข้อมูล

- หมายเหตุ PDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับเพื่อน
 SDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนด้วยตนเอง
 TDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับครู
 □ หมายถึง โต๊ะปฏิบัติงานที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ
 ○ หมายถึง เก้าอี้นั่งปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม

สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ ครูจะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนโดยเตรียมไว้ล่วงหน้าทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 10 เรื่อง การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ต้องจัดเตรียมวัสดุดังนี้ กระดาษ ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายภาพ และหมวก

หน่วยประสบการณ์ที่ 11 เรื่อง การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ต้องจัดเตรียมวัสดุดังนี้ กระดาษ ไบลาเนน น้ำมันยาง ปูนแดง จัดหาทองคำเปลว กระจกสี พลอยกระจก สีฝุ่น กาว แป้งเปียก ลวดขนาดต่าง ๆ แม่พิมพ์ หินสบู่ มีดตัดกระดาษ เพชรกระจก กรรไกร เข็มเย็บ ผ้า ด้าย เขียงไม้ แปรงทาสี และฟู่กัน

หน่วยประสบการณ์ที่ 12 เรื่อง การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ต้องจัดเตรียมวัสดุ ดังนี้ เหง้าไพลหรือหัวไพล ผิวมะกรูด ตะไคร้บ้าน ใบมะขาม ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ใบส้มป่อย เกลือ การบูร พิมเสน ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ เชือก ครก ช้อน เขียง และมีด

ภาคที่ 2

รายละเอียดประสบการณ์ในแต่ละหน่วยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1
การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1. การจัดทำแผนงาน การเกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎี ใหม่ของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายขวง เขียวนิล)	1.1.1 การเตรียมการดูงาน การเกษตรทฤษฎีใหม่
		1.1.2 การดำเนินการดูงานการ เกษตรทฤษฎีใหม่
	1.2 การปฏิบัติการทำแผนงาน การเกษตรทฤษฎีใหม่	1.2.1 การเตรียมการทำ แผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่
		1.2.2 การดำเนินการจัดทำ แผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสภการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสภการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวงง เขียวนิล)

ประสภการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.1.1 การเตรียมการดูงาน	1. ศึกษาวิถีทัศน์ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 ชมวิถีทัศน์ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
	3. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาดูงาน	3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 3.2 ศึกษาการแบ่งพื้นที่ในการเกษตรทฤษฎีใหม่ 3.3 ศึกษาการผสมผสานทางการเกษตร 3.4 ศึกษาการนำของที่เหลือใช้ในการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 3.5 ศึกษาการเพิ่มรายได้จากการเกษตร 3.6 ศึกษาการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง 3.7 มอบหมายงานในกลุ่มแต่ละคนที่ต้องศึกษา

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
	4. เตรียมสิ่งของที่ใช้ในการศึกษาดูงาน	4.1 จัดหากระดาษ ปากกา ดินสอ 4.2 จัดหากล้องบันทึกภาพ 4.3 จัดหาหมวก
1.1.2 การดำเนินการดูงาน เกษตรทฤษฎีใหม่	1. ดำเนินการเดินทางไปดูงาน	1.1 ฟังการปฐมนิเทศ 1.2 เดินทางไปดูงาน (อำเภอ ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ศูนย์ศรีอยุธยา)
	2. ปฏิบัติการดูงาน	2.1 ฟังการบรรยายของภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวง เจริญนิล) 2.2 ดูงานพื้นที่ทำนา 2.3 ดูงานพื้นที่ทำไร่ 2.4 ดูงานพื้นที่การเลี้ยงสัตว์ 2.5 ดูงานบ่อน้ำ 2.6 ดูงานการเผาถ่าน 2.7 ดูงานการเพาะเห็ดฟาง 2.8 ดูงานการทำปุ๋ยหมัก 2.9 ดูงานการทำน้ำสกัดชีวภาพ
	3. สรุปการดูงาน	3.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากดูงาน 3.2 สรุปการดูงาน
	4. เสนอผลงาน	4.1 นำเสนอผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.3 สรุป

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสงค์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสงค์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสงค์รอง	ภารกิจ	งาน
1.2.1 การเตรียมการทำ แผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่	1. กำหนดศูนย์และพื้นที่เพื่อ ทำเกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 กำหนดชื่อศูนย์ 1.2 กำหนดพื้นที่เป็นไร 1.3 กำหนดพื้นที่นา 1.4 กำหนดพื้นที่ทำสวน 1.5 กำหนดพื้นที่ทำการเลี้ยง สัตว์ 1.6 กำหนดพื้นที่ในการทำ ประมง 1.7 กำหนดพื้นที่ทำบ่อน้ำ 1.8 กำหนดพื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย
	2. กำหนดผลผลิตที่จะเป็น ผลพลอยได้	2.1 กำหนดผลผลิตที่เพิ่มรายได้ จากการเกษตร การเลี้ยง สัตว์ และการประมง 2.2 กำหนดวัสดุเหลือใช้จาก การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์
1.2.2 การดำเนินการทำ แผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่	1. เขียนแผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่	1.1 เขียนชื่อศูนย์ 1.2 เขียนเกี่ยวกับขนาดของ พื้นที่ ขนาดของพื้นที่นา ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การ ประมงบ่อน้ำ และที่อยู่ อาศัย

ประสพการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.2.2 การดำเนินการทำ แผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่		1.3 เขียนประเภท จำนวน และ ผลผลิตที่จะได้จากการปลูก พืชและเลี้ยงสัตว์ 1.4 เขียนผลพลอยได้นำมาใช้ ประโยชน์จากการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ 1.5 เขียนแหล่งเงินทุนประมาณ ค่าใช้จ่าย และรายรับที่ได้ 1.6 ตรวจสอบแผนงาน
	2. นำเสนอผลงาน	2.1 วาดภาพและระบายสีพื้นที่ ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 2.2 รายงานผลให้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น (นายขวง ศรีนิล) ฟัง 2.3 วิพากษ์ 2.4 สรุป 2.5 เขียนเรียงความเรื่อง ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นด้านการ เกษตรตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ตั้งรวมกลุ่มกันเพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยนักเรียนต้องศึกษาดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ของภูมิปัญญาท้องถิ่น (นาย ยวง ศรีนิล) ที่ศูนย์ศรียวง และจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับชุมชน

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เรื่อง การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อ และการประเมิน

- วัตถุประสงค์ มีดังนี้ คือ (1) นักเรียนสามารถเตรียมการและดำเนินการดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถเตรียมการและดำเนินการจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลัก คือ (1) การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายยวง เขียวนิล) และ (2) การปฏิบัติการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

- บริบท ในการเผชิญประสบการณ์ คือ ศูนย์ศรียวง อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี และห้องเรียน มุมหนังสือ และมุมแสดงผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 4 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ กระดาษ ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายภาพ และหมวกใส่ศีรษะ

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ตั้งรวมกลุ่มกันเพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยนักเรียนต้องศึกษาดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศีรษะวิถีทัศน์ เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ ศึกษาประมวลสาระเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาดูงานเตรียมสิ่งของที่ใช้ในการศึกษาดูงาน เดินทางไปดูงาน ปฏิบัติการดูงาน สรุปการดูงาน เสนอผลงาน กำหนดศูนย์และพื้นที่เพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ กำหนดผลผลิตที่จะเป็นผลพลอยได้ เขียนแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ และนำเสนอผลงาน

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วิถีทัศน์ และของจริง

- **การประเมิน** เป็นการประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และประเมินภารกิจและงานในระหว่างทำ คือ บันทึกสาระสำคัญ สรุปการศึกษาดูงาน การเขียนแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ การสังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม และการเขียนเรียงความเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์หลัก 2 ประสบการณ์ คือ (1) การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่นนาขวง เขียวนิล) และ (2) การปฏิบัติการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดูงานและการเขียนแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการศึกษาดูงานและการจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และครูเป็นผู้ดำเนินการชี้แนะแหล่งความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เรื่อง การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ศูนย์ศรีขวิวง
2. แบบฝึกปฏิบัติ	2. ห้องเรียน
3. วีดิทัศน์	3. มุมหนังสือ
4. ของจริง	4. มุมแสดงผลงาน

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากการบันทึกสาระสำคัญ สรุปการศึกษาดูงาน การเขียนแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการทำงานกลุ่ม และการเขียนเรียงความเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แผนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ เวลา 4 ชั่วโมง
 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายวง เขียวนิล)

วัตถุประสงค์

1. เมื่อเผชิญประสบการณ์ เรื่อง “การเตรียมการดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่” แล้ว นักเรียนสามารถเตรียมการดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง
2. เมื่อเผชิญประสบการณ์เรื่อง “การดำเนินการดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่” แล้ว นักเรียนสามารถดำเนินการดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนได้รับประสบการณ์การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวง เขียวนิล) แล้ว สามารถศึกษาดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนเตรียมการดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่และดำเนินการดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ห้องเรียน ศูนย์ศรีม่วง นักเรียนต้องจัดหา กระดาษ ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายภาพ และหมวก

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ทำการร่วมกันเพื่อทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยทำการศึกษาดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบการเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่ม นักเรียนต้องปฏิบัติ ดังนี้ (1) อ่านประมวลสาระและทวิทัศน์ (2) เตรียมการศึกษาดูงาน (3) ปฏิบัติการดูงาน และ (4) เสนอผลการดูงาน

สิ่งที่พึงระวังในระหว่างเผชิญประสบการณ์

1. นักเรียนไม่ควรเล่นกันในขณะโดยสารรถยนต์
2. นักเรียนไม่ควรไปไหนคนเดียว
3. นักเรียนไม่ควรเข้าไปในที่อันตรายหรือห้ามเข้าจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดำเนินงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายยวง เขียวนิต)

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.1 การเตรียมการดูงาน	1. ศึกษา วิทัศน์เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องดิน เกษตร ทฤษฎีใหม่	1.1 ชมวิทัศน์เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น กับเกษตรทฤษฎี ใหม่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL/TDL SDL	ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับ เกษตรทฤษฎี ใหม่	ห้องเรียน	วิทัศน์ แบบฝึกปฏิบัติ	เครื่อง คอมพิวเตอร์ เครื่องรับ โทรทัศน์ (เครื่อง โปรเจคเตอร์	จากการบันทึก สาระสำคัญ
	2. ศึกษา ประมวล สาระเรื่อง เกษตร ทฤษฎีใหม่	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง เกษตรทฤษฎี ใหม่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL/TDL SDL	เกษตรทฤษฎี ใหม่	ห้องเรียน	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ	-	จากการบันทึก สาระสำคัญ
	3. กำหนด หัวข้อที่จะ ศึกษาดูงาน	3.1 แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 3.2 ศึกษาการแบ่งพื้นที่ ในการเกษตร ทฤษฎีใหม่	PDL/SDL PDL		ห้องเรียน			พฤติกรรมการทำงานในกลุ่ม

ประเภทการร้อง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	4. เตรียม สิ่งของที่ใช้ ในการศึกษา ดูงาน	4.1 จัดหากระดาษ ปกกา คินสอ 4.2 จัดหากล่องบันทึก ภาพ 4.3 จัดหาหมวก	PDL/SDL PDL/SDL PDL/SDL			กระดาษ ปกกา คินสอ กล่องบันทึกภาพ หมวก		
1.1.2 การ ดำเนิน การดูงาน การเกษตร ทฤษฎีใหม่	1. เดินทางไป ดูงาน	1.1 ฟังการปฐมเทศ 1.2 ขึ้นรถเพื่อไปดูงาน อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศรีขวาง)	SDL/TDL SDL/TDL		ศูนย์ศรี ขวาง			
	2. ปฏิบัติการ ดูงาน	2.1 ฟังการบรรยายของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวง เสขนิล) 2.2 ดูงานพื้นที่ทำนา 2.3 ดูงานพื้นที่ทำไร่	SDL/TDL SDL SDL		ศูนย์ศรี ขวาง			

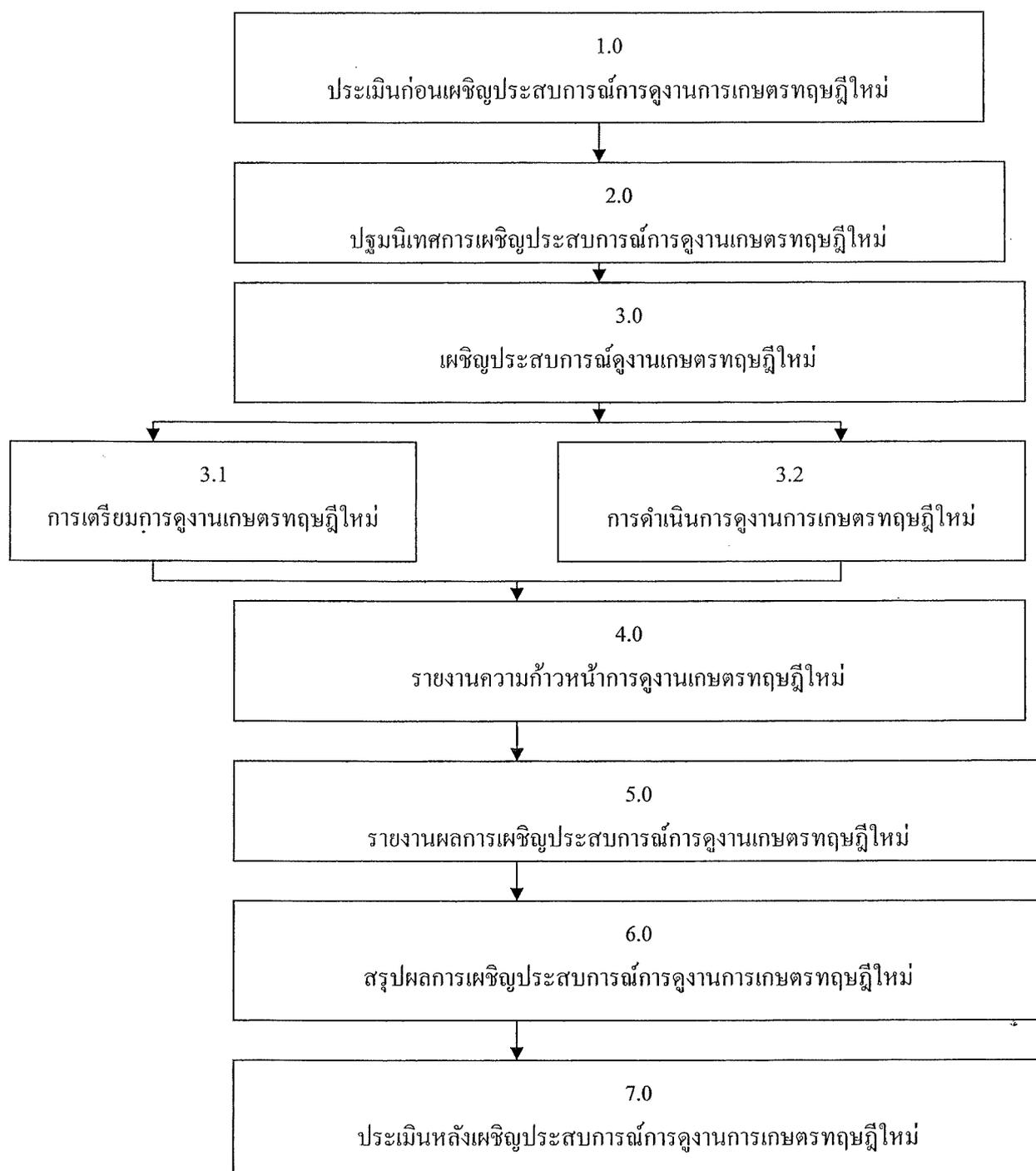
ประเภทการรับรอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	ถึงอำนาจความสะดวก	การประเมิน
		2.4 ดูงานพื้นที่ทำสวน 2.5 ดูงานพื้นที่การเลี้ยงสัตว์ 2.6 ดูงานบ่อน้ำ 2.7 ดูงานการเผาถ่าน 2.8 ดูงานการเพาะเห็ดฟาง 2.9 ดูงานการทำปุ๋ยหมัก 2.10 ดูงานการทำน้ำสกัดชีวภาพ	SDL SDL SDL SDL SDL SDL SDL					
	3. สรุปการดูงาน	3.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากดูงาน 3.2 เขียนสรุปการดูงาน	SDL/PDL SDL/PDL		ศูนย์ศรียาง			การสรุปจากดูงาน

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง ความรู้	ถึงอำนวยการ ความสะดวก	การประเมิน
	4. เสนอ ผลงาน	4.1 นำเสนอผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.3 สรุป	PDL SDL/PDL/TDL TDL/SDL					

เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่
 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่นนายยวง เขียวนิล)
 ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 – 1.1.2 เวลา 3 ชั่วโมง

เส้นทางการเรียน

แผนกำกับประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายขวง เขียวนิล)

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL = 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 3 ชั่วโมง (180 นาที)

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี		ห้องเรียน	10
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	ครูผู้สอน	ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การเตรียมการดูงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่นนาย ขวง เขียวนิล) 3.2 การดำเนินการดูงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วีดิทัศน์ ของจริง (เกษตร ทฤษฎีใหม่)	ศูนย์ครูขวง ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมแสดงผลงาน	145
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	5
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี	-	-	-

แผนเผชิญประสพการณ์

หน่วยประสพการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ เวลา 1 ชั่วโมง

ประสพการณ์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

1. เมื่อเผชิญประสพการณ์เรื่อง “การเตรียมการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่” แล้ว นักเรียนสามารถเตรียมการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง
2. เมื่อเผชิญประสพการณ์เรื่อง “การดำเนินการจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่” แล้ว นักเรียนสามารถดำเนินการจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์คาดหวัง

นักเรียนได้รับประสพการณ์การปฏิบัติการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว สามารถจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนต้องเตรียมการและดำเนินการจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ห้องเรียนและ มุมแสดงผลงาน นักเรียนต้องเตรียม กระดาษ ดินสอ และปากกา

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้ร่วมมือกันทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบแผนการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม นักเรียนต้องปฏิบัติ ดังนี้ (1) เขียนแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (2) เสนอผลงาน และ (3) เขียนเรียงความ

สิ่งที่พึงระวังในการเผชิญประสพการณ์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

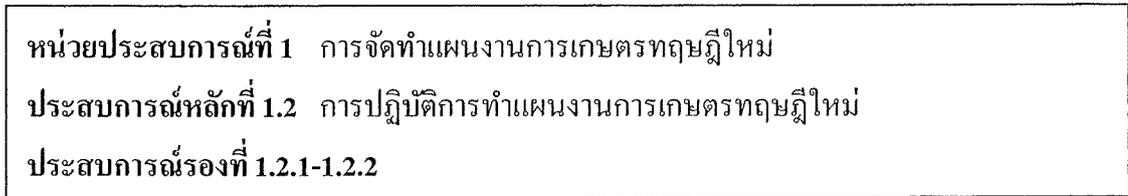
ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.1 การเตรียมการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่	1. กำหนดศูนย์และพื้นที่เพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 กำหนดชื่อศูนย์ 1.2 กำหนดพื้นที่เป็นไร 1.3 กำหนดพื้นที่นา 1.4 กำหนดพื้นที่ทำไร่ 1.5 กำหนดพื้นที่ทำสวน 1.6 กำหนดพื้นที่ทำการเลี้ยงสัตว์ 1.7 กำหนดพื้นที่ในการทำประมง 1.8 กำหนดพื้นที่ทำบ่อน้ำ 1.9 กำหนดพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย	PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL	เกษตรทฤษฎีใหม่	ห้องเรียน	ความรู้	สะดวก	พฤติกรรมการทำงานในกลุ่ม

ประสบการณ์รื่อง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง ความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	4. เตรียม สิ่งของที่ ใช้ในการศึกษา ดูงาน	4.1 จัดหากระดาษ ปากกา ดินสอ 4.2 จัดหากล่องบันทึก ภาพ 4.3 จัดหาหมวก	PDL/SDL PDL/SDL PDL/SDL			กระดาษ ปากกา ดินสอ กล่องบันทึกภาพ หมวก		
1.1.2 การ ดำเนิน การดูงาน การเกษตร ทฤษฎีใหม่	1. เดินทางไป ดูงาน	1.1 พึ่งการปฐมเทศ 1.2 ขนรถเพื่อไปดูงาน อำเภอโพธารนน้อย จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศรีขวาง)	SDL/TDL SDL/TDL		ศูนย์ศรี ขวาง			

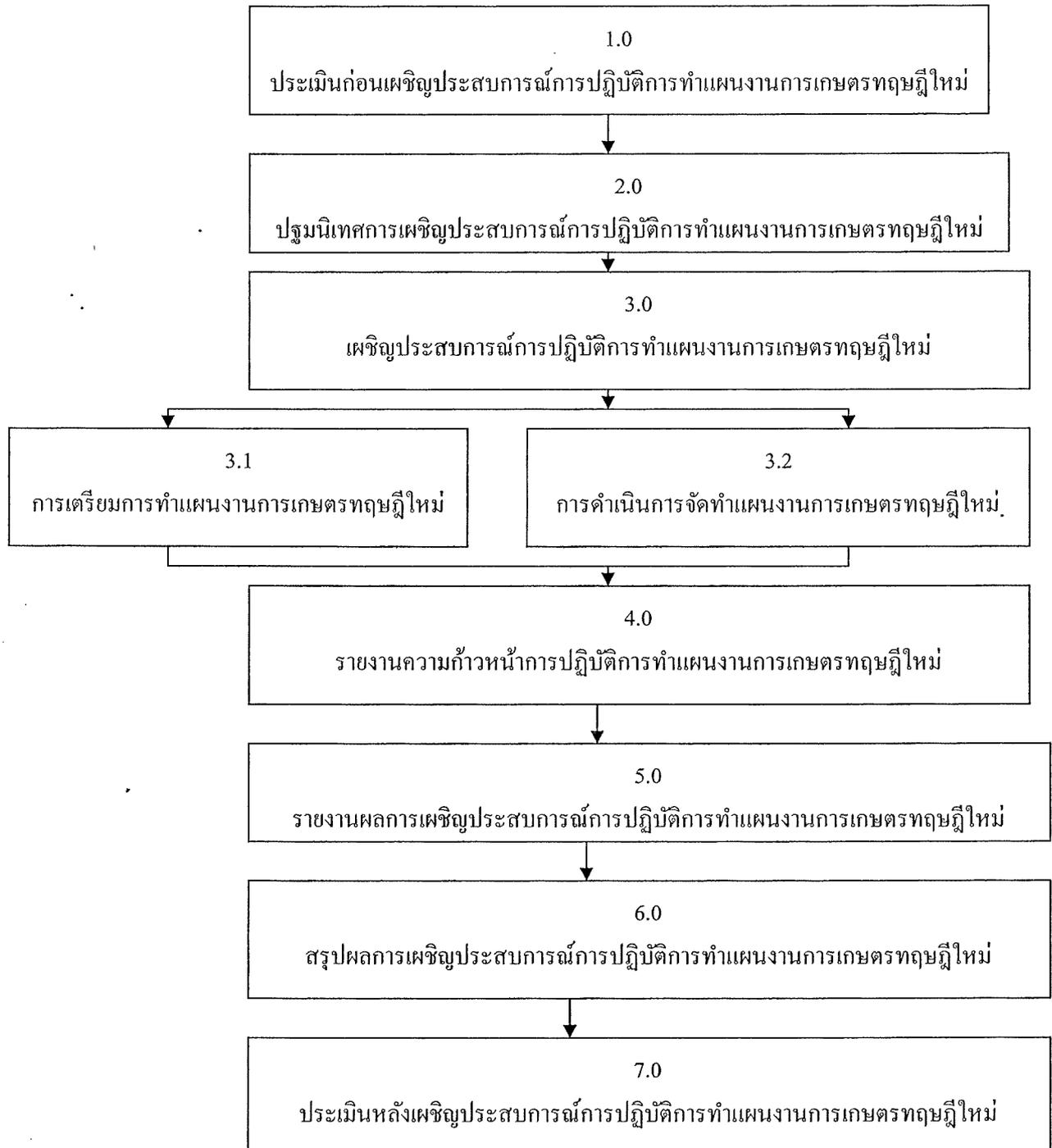
ประเภทการรับรอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. กำหนดผลผลิตที่จะเป็นผลพลอยได้	2.1 กำหนดผลผลิตที่เพิ่มรายได้จากการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการประมง 2.2 กำหนดวัสดุเหลือใช้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์	PDL					พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
1.2.2 การดำเนินการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่	1. เขียนแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 เขียนข้อเสนอ 1.2 เขียนขนาดของพื้นที่ ขนาดของพื้นที่ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ การประมง บ่อน้ำ และที่อยู่	PDL PDL					

ประเภทการรับรอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง ความรู้	ถึงอำนาจ ความสะดวก	การประเมิน
	2. นำเสนอ ผลงาน	2.1 วาดภาพและระบบ สีพื้นที่ทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ 2.2 รายงานผลให้ครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฟัง (นายวง เศียนิต) 2.3 วิพากษ์ 2.4 สรุป 2.5 เขียนเรียงความ เรื่องภูมิปัญญา ท้องถิ่นการ เกษตรตามแนว เศรษฐกิจ พอเพียง (ความ ยาวไม่เกิน 12 บรรทัด)	PDL PDL SDL/PDL/TDL SDL/PDL/TDL SDL			กระดาษ สี		ผลงานเกษตร ทฤษฎีใหม่

เส้นทางการเรียน

เส้นทางการเรียน

แผนกำกับประสบการณ์

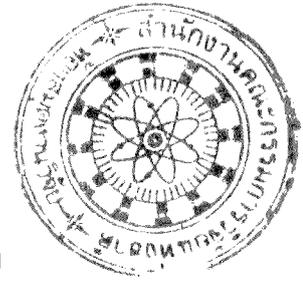
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL = 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 1 ชั่วโมง (60 นาที)

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี	-	-	-
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การเตรียมการทำแผนงานการเกษตร ทฤษฎีใหม่ 3.2 การดำเนินการจัดทำแผนงานเกษตร ทฤษฎีใหม่			34
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	3
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	3
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี	-	-	10

เครื่องมือประเมิน
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

การประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

คำชี้แจง โปรดประเมินพฤติกรรมการทำงานในกลุ่มของนักเรียนแต่ละคนตามความเป็นจริง โดยมี
ระดับคะแนน 3 หมายถึง ดีมากหรือดี คะแนนระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง และคะแนน
ระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง
กลุ่มที่ _____

ลำดับที่	ความตั้งใจ ในการทำงาน			การแสดงความคิดเห็นหรือ การมีส่วนร่วม			ความ รับผิดชอบใน การทำงาน			การเสียสละ ในการทำงาน			การตัดสินใจและ การแก้ปัญหา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ประเมิน
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประมวลสาระ
หน่วยที่ 1 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรทฤษฎีใหม่
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เค้าโครงเนื้อหา

หัวเรื่อง

- 1.1 เศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 เกษตรทฤษฎีใหม่
- 1.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษา เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาเรื่อง “เกษตรทฤษฎีใหม่” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายเกษตรทฤษฎีใหม่ หรือทฤษฎีใหม่ด้านการเกษตรได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาเรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถระบุภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้ ถูกต้อง

นักเรียนเริ่มศึกษาหัวเรื่องที่ 1.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับประชาชน โดยให้ดำเนินชีวิตแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ รู้จักพึ่งตนเอง ด้วยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำรงชีวิต และไม่พึ่งพาปัจจัยภายนอกที่เรามิได้เป็นเจ้าของ

1. ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยทรงมีพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้ที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม พระองค์ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปทำการทดลองวัดผลความสำเร็จพัฒนา ตำบลห้วยบงและตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการหลายแห่งได้ปิดกิจการลง ทำให้ประชาชนตกงานเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงหาวิธีการที่จะช่วยพสกนิกรที่ประสบปัญหาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พระองค์จึงได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางใหม่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้

2. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

จากพระราชดำรัสในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอจะสรุปความหมายได้ดังนี้

เศรษฐกิจ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาค

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความพอดี พออยู่พอกินกับตัวเองตามอัตภาพไม่อวดอยาก และสามารถพึ่งพาตนเองได้

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง จึงหมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือ ภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของ

สำหรับสหประชาชาติได้ให้ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล สำนึกในคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

พอที่จะต้านทาน และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกาภิวัตน์ (สหประชาชาติ, 2549: 1)

3. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้ คือ (1) การพึ่งพาตนเอง (2) การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และ (3) หลักการจัดการ

3.1 การพึ่งพาตนเอง

ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และไม่เป็นภาระของผู้อื่น ควรพึ่งพาตนเอง คือ การรู้จักนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตมากที่สุด โดยสามารถสนองตอบความต้องการพื้นฐานอย่างไม่พึ่งเพื่อและพอเพียงกับตน

3.2 การพึ่งพากันเองเป็นหลัก

หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคีทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.3 หลักการจัดการ

การดำเนินชีวิตในแนวเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีการจัดการบริหารที่ดี มีการนำทรัพยากรมาใช้อย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งหาวิธีการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรในการประกอบอาชีพ ยึดหลักในการมุ่งลดการจ่าย การนำทรัพยากรมาใช้นั้นควรจะรู้ถึงคุณค่า คุณประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นตัวเอง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมีกรอบคลุม การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และหลักการจัดการ

เรื่องที่ 1.2 เกษตรทฤษฎีใหม่

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์ต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวคิดที่เรียกว่า เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

1. ความหมายของเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่หรือทฤษฎีด้านเกษตร คือ การให้เกษตรกรจัดการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างผสมผสาน โดยแบ่งที่ดินทำประโยชน์เป็นสัดส่วน 4 ส่วน คือ 3 : 3 : 3 : 1 ร้อยละ 30 สระเก็บน้ำเพื่อใช้ตลอดปี ร้อยละ 30 ใช้ทำนา ร้อยละ 30 ใช้ทำไร่ ทำสวน ไม้ผล ไม้ใช้สอย และร้อยละ 10 ที่อยู่อาศัย

2. การดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ได้มีแนวดำเนินการเป็นขั้นตอน 3 ขั้น คือ

- ขั้นที่ 1** เป็นแนวทางการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในระดับครอบครัวเพื่อให้พออยู่พอกิน สมควรแก่สภาพในระดับที่ประหยัดไม่อดอยากและเลี้ยงตนเอง โดยทำกิจกรรมหลากหลายด้วยการจัดแบ่งพื้นที่การเกษตรเป็น 4 ส่วน (คือ สระน้ำ พื้นที่ทำนา ทำไร่ทำสวน และที่อยู่อาศัย)
- ขั้นที่ 2** เป็นการรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องการผลิต การตลาด และชีวิตความเป็นอยู่ เป็นการสร้างความสามัคคีกันภายในท้องถิ่นและเตรียมความพร้อมก่อนก้าวสู่โลกภายนอก
- ขั้นที่ 3** เป็นการดำเนินธุรกิจชุมชน มีการติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาแหล่งเงินทุน ร่วมค้าขายสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานผลประโยชน์ร่วมกัน

โดยสรุป เกษตรทฤษฎีใหม่หรือทฤษฎีด้านเกษตร คือ การให้เกษตรกรจัดการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างผสมผสาน โดยแบ่งที่ดินทำประโยชน์เป็นสัดส่วน 4 ส่วน คือ 3 : 3 : 3 : 1 การเกษตรทฤษฎีใหม่ดำเนินการใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 จัดการพื้นที่เกษตรในระดับครอบครัว ขั้นที่ 2 รวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ และขั้นที่ 3 ดำเนินธุรกิจชุมชน

เรื่องที่ 1.1.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

นายขวง เขียวนิล ปัจจุบันอายุ 58 ปี ที่อยู่ปัจจุบัน คือ ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร บิดามารดามีอาชีพเกษตรอยู่ในจังหวัดนนทบุรี

ในปี พ.ศ. 2539 นายขวงได้เริ่มทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยได้นำพื้นที่จำนวน 44 ไร่ มาจัดสรรแบ่งเป็นพื้นที่ดังนี้ (1) พื้นที่ทำนาข้าว 18 ไร่ ปลูกข้าว 5 ครั้งต่อ 2 ปี (2) พื้นที่ทำสวน 20 ไร่ ปลูกพืชไม้ผล พืชผัก พืชสมุนไพรขนาด 20 ไร่ ชนิดพืชที่ปลูก ไม้ผล ได้แก่ กล้วย มะพร้าว มะม่วง มะปราง มะไฟ ลิ้นจี่ ขนุน ชมพู่ฝรั่ง กระท้อน ทูเรียน ส้มโอ ฯลฯ ผักสวนครัว เช่น หน่อไม้ฝรั่ง ผักหวาน กุยช่าย ตะไคร้ และยังปลูกพืชสวนครัวโดยไม่ต้องใช้ดิน พื้นที่ใช้ยางล้อรถ และ (3) พื้นที่ทำประมง 4 ไร่ 1 งาน มีการเลี้ยงปลานิล และปลาดุก

การประมงจะทำในร่องสวน และในนาข้าว มีการเลี้ยงกบในบ่อและในยางรถที่เรียกว่า กบคอนโด และ (2) พื้นที่อยู่อาศัยและโรงเรือน 1 ไร่ 3 งาน มีการเลี้ยงเป็ดและเลี้ยงไก่ เพื่อนำผลผลิตมาบริโภคและจำหน่าย

เกษตรกรนายขวง เขียวนิล เป็นตัวอย่างของภูมิปัญญาท้องถิ่นเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้จัดตั้งศูนย์ศรียวง เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของผู้ที่สนใจ

นายขวง เขียวนิล ได้ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ดินนอกจากจะจัดสรรตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังนำหลักความพอประมาณหรือพอดีมาใช้ เช่น การนำเศษกิ่งไม้ที่ไม่ใช้ประโยชน์มาแปรรูปทำถ่าน เพื่อใช้ในครัวเรือนและจำหน่าย นำเศษพืช เศษใบไม้ที่แห้งแล้วมาทำเป็นปุ๋ยหมักปลอดจากสารเคมีไว้ใช้ในไร่ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ย นอกจากนี้ มีการนำฟางที่เหลือจากในนามาเผาเห็ดฟาง ผลผลิตที่ได้นอกจากใช้รับประทานในครัวเรือนแล้วยังจำหน่ายหรือแจกคนในชุมชน

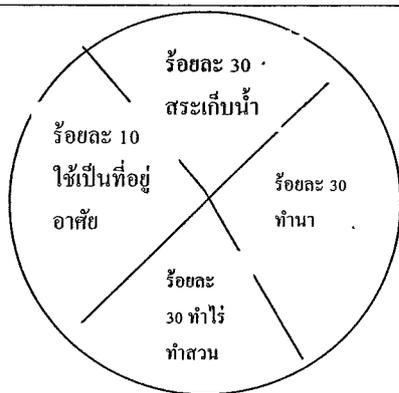
การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ของนายขวง เขียวนิล ในด้าน (1) ความพอประมาณ เน้นการประกอบอาชีพและลงทุนใช้หลักพึ่งพาตนเองทั้งแรงงานและทุน การบริหารรายจ่ายและการออม โดยปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อประกอบอาหาร ซื่อเฉพาะส่วนที่จำเป็น จึงประหยัดรายจ่ายมีเงินเหลือเพื่อเก็บออมไว้ (2) ความมีเหตุมีผล แบ่งปันที่ออกเป็น 7 ส่วนเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนแต่ละส่วนอย่างมีระบบ ปลูกพืชหลาย ๆ ชนิดให้มีผลผลิต ขายผลผลิตได้ทั้งปี และรายได้ต่อเนื่อง (3) ความมีภูมิคุ้มกัน คือ ใส่ใจที่จะทำการเกษตรผสมผสาน โดยปลูกพืชหลายชนิด ได้ผลผลิตทุกฤดูกาล ทั้งที่ให้ผลผลิตระยะสั้นและระยะยาว แบ่งรายได้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อลงทุนบริโภค และการออม อย่างเป็นสัดส่วน และ (4) ความมีคุณธรรม หลักมีขนิมมาปฏิบัติ คือ การ

เดินทางสายกลาง หลีกเลี่ยงความไม่ประมาท เช่น ไม่เร่งผลผลิตจนผิดธรรมชาติ พร้อมทั้งใช้หลักกรรม
แหล่งความสำเร็จ คือ อิทธิบาท 4 คือ ชอบที่จะทำ ทำด้วยความขยัน สุขสันต์เพราะใส่ใจ ใฝ่ใถ่ตรง
และถนอมถนองผลงาน ประหยัด พึ่งตนเอง และอยู่อย่างมีส่วนร่วม

โดยสรุป ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง นายขวง เขียวนิล ได้
จัดศูนย์ศรีขิวง ดำเนินการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีการจัดสรรพื้นที่แบ่งเป็นการทำนา ทำไร่ ทำการ
ประมง ที่อยู่อาศัย และโรงเรียน โดยยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมี
เหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี และการมีคุณธรรม

บทวิธีทัศน์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	FI (ไต่เต็ลรายการ) ภาพการเกษตรทฤษฎีใหม่ CG1 วิธีทัศน์ CG2 เรื่อง CG3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกษตร ทฤษฎีใหม่ FO	FI คนตรีประจำรายการ FO
2	(1) LS พื้นนาและทำสวน DISS (2) MS พระเจ้าอยู่หัว	บรรยาย เกษตรทฤษฎีใหม่หรือทฤษฎีใหม่ด้านเกษตร ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลย เดชมหาราช
(3)	LS ที่ดินทำนา	สาระสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ การให้ เกษตรกรใช้ที่ดินอย่างผสมผสาน
(4)	LS ที่ดินและเห็นบ่อน้ำ	ได้ประโยชน์สูงสุด มีน้ำไว้ใช้ตลอดปี
(5)	MS การเลี้ยงไก่เลี้ยงเป็ด	ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน
(6)	MS พื้นน้ำพื้นไร่	เกื้อกูลบริโภคในครัวเรือน
(7)	MS การจำหน่ายสินค้า	ส่วนที่เหลือจึงนำไปจำหน่าย
(8)		โดยแบ่งพื้นที่การเกษตรออกเป็น 4 ส่วน ร้อย ละ 30 สระเก็บน้ำเพื่อใช้ตลอดปี ร้อยละ 30 ใช้ ทำนา ร้อยละ 30 ใช้ทำไร่ ทำสวน ไม้ผล ไม้ใช้ สอย และร้อยละ 10 ใช้เป็นที่อยู่อาศัย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(9)	MS นายวงกำลังปลุกพืช	ครูวง เขียวนิล ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำเกษตรกร ทฤษฎีใหม่มาใช้ในพื้นที่การเกษตร
(10)	MS นายวงกับการเลี้ยงสัตว์	และยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกร
(11)	MS นายวงกับการทำนา	เกษตรตลอดช่วง 20 ปีที่ผ่านมา
(12)	LS พื้นที่ 44 ไร่	ในบริเวณพื้นที่ทั้งหมด 44 ไร่ ได้ทำการจัดสรร สำหรับเป็นพื้นที่
(13)	MS พื้นที่ทำนา MS บ่อน้ำ	ทำนา 18 ไร่ รอบพื้นที่ทำนามีบ่อน้ำจะทำนา 2 ครั้งต่อปี
(14)	LS พืชสวน MS พืชสวนประเภทต่าง ๆ	แบ่งพื้นที่ทำสวนเป็น 20 ไร่ ปลุกพืชหลากหลายชนิด ได้ผลผลิตทุกฤดูกาล
(15)	MS ผลของพืชสวนที่ให้ผลผลิต ระยะสั้น	ทั้งที่ให้ผลผลิตในระยะเวลานั้น และระยะยาว
(16)	MS ผลของพืชสวนที่ให้ผลผลิต ระยะยาว	แม้ราคาพืชชนิดใดตกต่ำ ก็ยังมีผลผลิตพืชอื่น ทดแทน
(17)	LS บริเวณการทำประมง	นอกจากนี้ได้แบ่งพื้นที่ทำการประมงจำนวน 4 ไร่ 1 งาน
(18)	MS บ่อปลาในร่องสวน	มีการเลี้ยงปลาในบ่อ เลี้ยงในร่องสวน
(19)	MS บ่อปลาในนาข้าว	และเลี้ยงในนาข้าว
(20)	MS ปลานิล/ปลาดุก	ปลาที่เลี้ยงมีทั้งปลานิลและปลาดุก โดยไม่ต้อง ให้อาหาร โดย
(21)	MS บริเวณรอบบ่อมีพืช	ปลุกพืชที่ให้ความชื้นและเป็นอาหารของปลาได้
(22)	LS บ่อเลี้ยงกบ	นอกจากนี้มีบ่อสำหรับเลี้ยงกบ
(23)	MS บ่อเลี้ยงกบคอนโด	หรือเลี้ยงในยางรถที่เรียกว่า กบคอนโด
(24)	MS กบ	เพื่อกินแมลง นำมาขายได้อีกด้วย
(25)	MS บ้านพักอาศัย โรงเรียน	พื้นที่ที่เหลือจากการทำนา ทำไร่หรือทำสวน ทำ การประมงแล้ว จะเป็นที่อยู่อาศัยและ โรงเรียน ประมาณ 1 ไร่
(26)	MS ไก่และเป็ด	จะเลี้ยงเป็ดและเลี้ยงไก่เพื่อบริโภคและจำหน่าย

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(27)	MS ผลผลิตที่ได้จากการเกษตร	เกษตรทฤษฎีใหม่ที่นายวง เจียวนิล ได้นำมาใช้เพื่อให้ผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภค และสามารถจัดทำจำหน่ายได้แล้ว
(28)	MS เศษใบไม้ ใบหญ้า CU ฟาง	ยังนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูปเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
(29)	LS การทำถ่านหุงข้าว	เช่น การนำกิ่งไม้หรือต้นไม้มากัดทิ้งมาทำเป็นถ่านใช้หุงต้ม และนำมาจำหน่ายเพิ่มรายได้ ยังเป็นการอนุรักษ์พลังงานทดแทนมาใช้ถ่านแทน
(30)	MS การเพาะเห็ดฟาง	นำฟางข้าวมาเพาะเห็ดฟาง
(31)	LS การรวบรวมเศษใบไม้ MS การทำปุ๋ยหมัก	นำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ใบหญ้า ซากของพืชผลที่ไม่มีประโยชน์มาทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในที่ดิน
(32)	CU มูลไก่ มูลปลา MS การทำปุ๋ยน้ำ	ยังมีการนำมูลของสัตว์ เช่น มูลปลา มูลไก่ มาทำเป็นปุ๋ยน้ำ เพื่อบำรุงดินต่อไป
(33)	MS การทำน้ำส้มคั้นไม้	นอกจากนี้ ยังมีการแปรรูปพืชสวนครัว โดยนำสะเดาและพืชที่อยู่ในท้องถิ่นมาทำสารไร้แมลง เรียกว่า น้ำส้มคั้นไม้
(34)	LS พื้นที่เก็บน้ำ	ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ของ ไร่ศรีวงจะมีพื้นที่สำหรับเก็บน้ำเพื่อใช้ตลอดปี ในพื้นที่นี้มีน้ำที่มากพอจะใช้เลี้ยงพืชผลทางการเกษตรและพืชไร่ และนำน้ำมาใช้ในการทำนา
(35)	MS นายวงทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรในด้านต่าง ๆ	นายวง เจียวนิล เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นบุคคลสำคัญทางการเกษตรนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้โดยใช้ความพอประมาณ
(36)	MS นายวงใส่ปุ๋ยหมักหรือเก็บผลผลิต	การประกอบอาชีพและลงทุนหลักพึ่งตนเองทั้งแรงงานและทุน

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(37)	MS นายวงใส่ปุ๋ยหมักหรือเก็บ ผลผลิต	การรู้จักประหยัดโดยการปลูกพืชผักสวนครัว
(38)	CU ปลา MS ไข่/เป็ด	เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เพื่อประกอบอาหาร ไม่สร้าง ความเดือดร้อนให้กับตัวเองและผู้อื่น
(39)	LS นายวงกำลังขุดดินลงดินได้	มีความภูมิกัน คือ ทำการเกษตรผสมผสาน ปลูก พืชที่ให้ผลผลิตพืชอื่นทดแทนกัน
(40)	MS นายวงกับการเพาะเห็ดฟาง	การมีคุณธรรม คือ การเดินตามทางสายกลาง หลักความไม่ประมาท เช่น
(41)	MS นายวงใส่ปุ๋ยหมักในดิน LS พื้นนา พื้นไร่ FO/FI	ไม่เร่งผลผลิตจนผิดธรรมชาติ มีความขยัน ประหยัด และพึ่งตนเอง
CG1	ป้ายภาพศูนย์ศรีวง ขอขอบคุณ ครูวง เขียวนิล ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร	FI คนตรีประจำรายการ
CG2	ผลิตรายการโดย รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุล ทรัพย์ FO	FO

หน่วยประสบการณ์ที่ 2
การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2. การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน	2.1.1 การศึกษาการทำหัวโขนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 2.1.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน
	2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน	2.2.1 การปั้นใบหน้าของหัวโขน 2.2.2 การตกแต่งหัวโขน

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การทำหั่วโชนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ประสพการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำหั่วโชน

ประสพการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
2.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำหั่วโชนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม (การทำหั่วโชน) ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 1.2 บันทึกสาระสำคัญ 1.3 ชมวีดิทัศน์ เรื่อง “การทำหั่วโชน” 1.4 บันทึกสาระสำคัญ 1.5 ศึกษาที่มูมนหนังสือเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและเศรษฐกิจพอเพียง
	2. สรุปสาระสำคัญ	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน-5 คน 2.2 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะสรุป 2.3 เขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อเรื่อง
2.1.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหั่วโชน	1. จัดหาวัสดุที่ใช้ในการทำหั่วโชน	1.1 จัดหากระดาษ 1.2 จัดหาสนุกใบตองแห้ง/ใบลาน/ใบจาก 1.3 จัดหาน้ำมันยาง 1.4 จัดหาปูนแดง 1.5 จัดหาชันแดง ชันยาง

ประสมการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
		1.5 จัดหาทองคำเปลว 1.6 จัดหากระจกสี 1.7 จัดหาพลอยกระจก 1.8 จัดหาหนังวัวแห้ง 1.9 จัดหาสีฝุ่น 1.10 จัดหากาว 1.11 จัดหาแป้งเปียก 1.12 จัดหาขี้ผึ้ง 1.13 จัดหาวัสดุขนาดต่าง ๆ
	2. จัดหาเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน	2.1 จัดหาแม่พิมพ์หินสบู่ 2.2 จัดหาไม้ตัดกระดาษ 2.3 จัดหาเพชรกระจก 2.4 จัดหากรรไกร 2.5 จัดหาเข็มเย็บ 2.6 จัดหาผ้า 2.7 จัดหาด้าย 2.8 จัดหาเชียงไม้ 2.9 จัดหาแปรงทาสี 2.10 จัดหาฟู่กัน

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสภาระณที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสภาระณหลักที่ 2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน

ประสภาระณรอง	ภารกิจ	งาน
2.2.1 การปั้นใบหน้าของหัวโขน	1. ปิดหุ่น	1.1 เลือกหุ่นที่ทำหัวโขนกลุ่มละ 1 อัน 1.2 ฉีกกระดาษถุงปูน 1.3 ตัดเป็นสี่เหลี่ยมขนาดย่อมกว่าฝ่ามือ 1.4 ทาแป้งเปียกให้ทั่ว 1.5 ปิดกระดาษทับซ้อนกัน 2-3 แผ่น 1.6 ปิดทับลงบนหุ่นเป็นลำดับจนทั่วหุ่นจนมากพอ 1.7 ผึ่งแดดให้สนิท
	2. ถอดหุ่น	2.1 กรีดด้วยมีดตั้งแต่ตรงศีรษะตอนบนให้ขาดเป็นทางลงไปด้านหลังจนสุดขอบกระดาษตอนล่าง 2.2 ถอดศีรษะกระดาษออกจากหุ่น 2.3 เย็บประสานริมกระดาษที่ทดเป็นแนวกันให้ติดสนิทกัน 2.4 ปิดกระดาษทับแนวตั้งด้านนอก 2.5 ปิดกระดาษทับแนวตั้งด้านในให้เรียบ

ประเภทการรื่อง	ภารกิจ	งาน
		2.6 ตัดริมส่วนของล่างของ ศีรษะ
2.2.2 การตกแต่งหัวโขน	3. ปฏิบัติการปั้นใบหน้า หัวโขน	3.1 ใช้รักตีลายทำให้อ่อน 3.2 ปั้นส่วนคิ้ว ตา จมูก ปาก ขอบคาง 3.3 ปั้นส่วนเกี่ยวก้อยรักร้อง 3.4 ปั้นกระบังซุ้มล้อมจอมชฎา มงกุฎ
	1. ลงรักปิดทอง	1.1 ตีพิมพ์เป็นลวดลายโดยใช้ รักตีลาย 1.2 ตีลวดลายประดับบนหน้า 1.3 ทารักน้ำเกลี้ยงทับส่วนที่ เป็นลวดลาย 1.4 ปิดด้วยทองคำเปลวมาปิด ทับ
	2. ประดับกระจกหรือพลอย กระจก	2.1 ติดกระจกหรือพลอย กระจกให้ติดกับตัวลายที่ ปิดทองคำเปลว 2.3.2 ทาด้วยรักลงตรงตำแหน่ง ที่จะประดับกระจกหรือ พลอยกระจก
	3. ระบายสีและเขียนส่วน ละเอียด	3.1 ระบายสีบนใบหน้า 3.2 เขียนส่วนรายละเอียด เพิ่มเติม

ประสพการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
	4. เสนอผลงาน	4.1 รายงานผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.3 สรุป 4.4 เขียนเรียงความเรื่องภูมิ ปัญญาท้องถิ่นกับการทำ หัวโขนตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เวลา 4 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ ในการทำหัวโขน	2.1.1 การศึกษาการทำหัวโขนของภูมิ ปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจ พอเพียง 2.1.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ ในการทำหัวโขน
2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน	2.2.1 การปั้นใบหน้าของหัวโขน 2.2.2 การตกแต่งหัวโขน

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายการทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขนได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การปฏิบัติการทำหัวโขน” แล้วนักเรียนสามารถปั้นใบหน้าของรูปโขนและตกแต่งหัวโขนได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีกิจกรรม 2 อย่างที่นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน และ (2) การปฏิบัติการทำหัวโขน ใช้เวลาในการเผชิญประสบการณ์ 4 ชั่วโมง

ในการศึกษาเรื่องการเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขนและการปฏิบัติการทำหัวโขนต้องเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ และมุมแสดงผลงาน

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี มารวมกลุ่มกันเพื่อทำหัวโขนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนักเรียนต้องเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขนและการปฏิบัติการทำหัวโขน

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เรื่อง การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อ และการประเมิน

- **วัตถุประสงค์** มีดังนี้ คือ (1) นักเรียนสามารถอธิบายการทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขนได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถปั้นใบหน้าของหัวโขนและตกแต่งหัวโขนได้ถูกต้อง

- **ประสบการณ์** ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลัก คือ (1) การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน และ (2) การปฏิบัติการทำหัวโขน

- **บริบท** ในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ มุมแสดงผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 4 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ กรรไกร เข็ม เย็บ ด้าย แปรงทาสี มีดตัดกระดาษ (คัตเตอร์) และพู่กันขนาดต่าง ๆ

- **สถานการณ์** นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้ร่วมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อทำหัวโขนสืบสานและอนุรักษ์ของไทย โดยนักเรียนต้องเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำหัวโขนและปฏิบัติการทำหัวโขน

- **ภารกิจ/งาน** ในการเผชิญประสบการณ์ครอบคลุม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สรุปสาระสำคัญ ศึกษาวัสดุที่ใช้ในการทำหัวโขน จัดหาเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน ปิดหุ่น ถอดหุ่น ปฏิบัติการปั้นใบหน้าหัวโขน ปั้นรักติลาย ลงรักปิดทอง ประดับกระจกหรือพลอยกระจก ระบายสีและเขียนส่วนละเอียด และเสนอรายงาน

- **สื่อที่ใช้** ได้แก่ ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วิดิทัศน์ และของจริง

- การประเมิน เป็นการประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และประเมินภารกิจและงานในระหว่างทำ คือ บันทึกสาระสำคัญ เขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวเรื่อง ชิ้นงานคือ การทำหัวโขน เขียนลวดลาย และสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์หลัก 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน และ (2) การปฏิบัติการทำหัวโขน

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำหัวโขนและการปฏิบัติการทำหัวโขน

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ นักเรียนต้องรายงานผลการศึกษการทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการปฏิบัติการทำหัวโขน

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และครูเป็นผู้ดำเนินการชี้แนะแหล่งความรู้เพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เรื่อง การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. แบบฝึกปฏิบัติ	2. มุมวัสดุและอุปกรณ์
3. วีดิทัศน์	3. มุมหนังสือ
4. ของจริง (วัสดุและเครื่องมือการทำหัวโขน)	4. มุมแสดงผลงาน

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
2. จากบันทึกสาระสำคัญ การเขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวเรื่องชิ้นงาน คือ การทำหัวโขน เขียนรายงาน และสังเกตจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แผนเผชิญประสพการณ์

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การทำหิ้วโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เวลา 2 ชั่วโมง

ประสพการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหิ้วโขน

วัตถุประสงค์

1. เมื่อเผชิญประสพการณ์เรื่อง “การศึกษาการทำหิ้วโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายเศรษฐกิจพอเพียง ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำหิ้วโขนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการทำหิ้วโขน ได้ถูกต้อง
2. เมื่อเผชิญประสพการณ์ เรื่อง “การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหิ้วโขน” แล้ว นักเรียนสามารถเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำหิ้วโขน ได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนเมื่อผ่านประสพการณ์การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหิ้วโขนแล้ว นักเรียนสามารถเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำหิ้วโขน ได้ถูกต้อง

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนได้ศึกษาการทำหิ้วโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหิ้วโขน ที่ห้องเรียน มุมหนังสือ และมุมวัสดุและอุปกรณ์ นักเรียนต้องจัดหา กระดาษ ปากกา ยางลบ และไม้บรรทัด

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้ร่วมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อทำหิ้วโขนสืบสานและอนุรักษ์ของไทย โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม นักเรียนจะต้องปฏิบัติ (1) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการทำหิ้วโขนภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และ (2) จัดหาวัสดุและเครื่องมือในการทำหิ้วโขน

สิ่งที่ต้องพึงระวังในการเผชิญประสพการณ์

1. ในระหว่างตรวจสอบเครื่องมือต้องระวังไม่ให้หล่นทับขานักเรียน
2. ไม่ควรนำเครื่องมือที่เป็นของแหลมมาเล่น เช่น กรรไกร เข็ม ฯลฯ

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น นายยวง เขียวนิล)

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.1 การเตรียมการดูงาน	1. ศึกษาวิธีทำเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรทฤษฎีใหม่	1.1 ชมวิธีทำเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น กับเกษตรทฤษฎีใหม่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL/TDL SDL	ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่	ห้องเรียน	วีดิทัศน์	เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ (เครื่องโปรเจคเตอร์	จากการบันทึก สาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่	2.1 อ่านประมวลสาระเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL/TDL SDL	เกษตรทฤษฎีใหม่	ห้องเรียน	ประมวลสาระ	-	จากการบันทึก สาระสำคัญ
	3. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาดูงาน	3.1 แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 3.2 ศึกษาการแบ่งพื้นที่ในการเกษตรทฤษฎีใหม่	PDL/SDL PDL		ห้องเรียน			พฤติกรรมการทำงานในกลุ่ม

ประสบการณ์รื่อง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	4. เตรียม สิ่งของที่ใช้ ในการศึกษา ดูงาน	4.1 จัดหากระดาษ ปกกา ดินสอ 4.2 จัดหากล่องบันทึก ภาพ 4.3 จัดหาหมวก	PDL/SDL PDL/SDL PDL/SDL			กระดาษ ปกกา ดินสอ กล่องบันทึกภาพ หมวก		
1.1.2 การ ดำเนิน การดูงาน การเกษตร พฤษภูมิใหม่	1. เดินทางไป ดูงาน	1.1 ฟังการปฐมนิเทศ 1.2 ชื่นชมเพื่อไปดูงาน อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี (ศูนย์ศรีขวง)	SDL/TDL SDL/TDL		ศูนย์ศรี ขวง			
	2. ปฏิบัติการ ดูงาน	2.1 ฟังการบรรยายของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวง เจริญนิล) 2.2 ดูงานพื้นที่ทำนา 2.3 ดูงานพื้นที่ทำไร่	SDL/TDL SDL SDL		ศูนย์ศรี ขวง			

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งความรู้	ถึงอำนวยความสะดวก	การประเมิน
		2.4 ดูงานพื้นที่ทำสวน 2.5 ดูงานพื้นที่การเลี้ยงสัตว์ 2.6 ดูงานบ่อน้ำ 2.7 ดูงานการเผาถ่าน 2.8 ดูงานการเพาะเห็ดฟาง 2.9 ดูงานการทำปุ๋ยหมัก 2.10 ดูงานการทำน้ำสกัดชีวภาพ	SDL SDL SDL SDL SDL SDL SDL					
	3. สรุปการดำเนินงาน	3.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากดูงาน 3.2 เขียนสรุปการดำเนินงาน	SDL/PDL SDL/PDL		ศูนย์ศรียวง			การสรุปจากดูงาน

ประเภทการรับรอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริษัท	สื่อและแหล่ง ความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	4. เสนอ ผลงาน	4.1 นำเสนอผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.3 สรุป	PDL SDL/PDL/TDL TDL/SDL					จากการเสนอ ผลงาน

แผนกำกับประสบการณ์

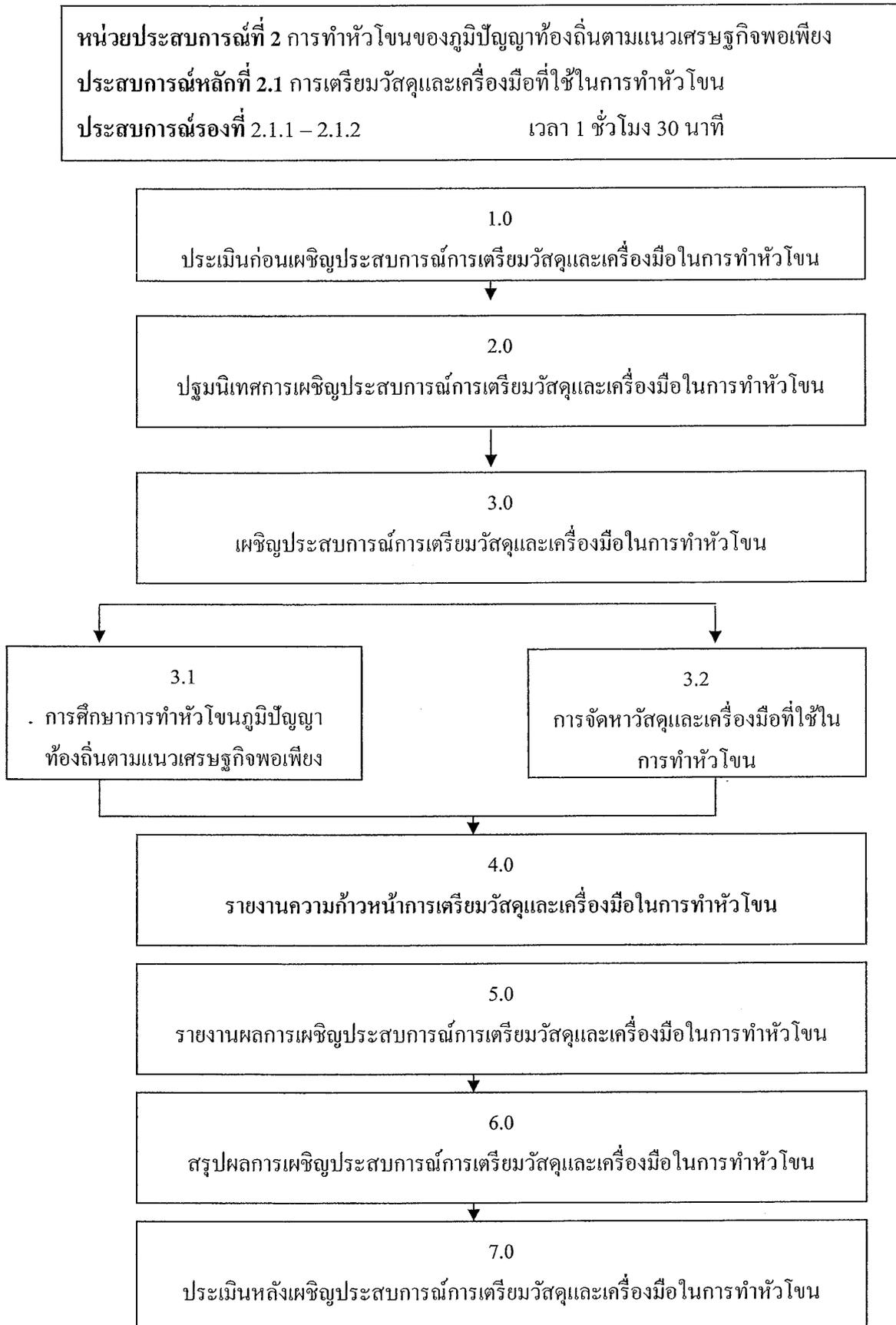
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัตถ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัตถ์

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ภาคทฤษฎี 1.2 ภาคปฏิบัติ		ห้องเรียน	15
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้นะแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	ครูผู้สอน	ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การศึกษาการทำหัตถ์ของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง 3.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือ ที่ใช้ในการทำหัตถ์	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วีดิทัศน์ ของจริง (วัสดุและเครื่องมือ)	ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์	40
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	5
5	รายงานผลการเผชิญ ประสบการณ์	-	-	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ภาคทฤษฎี 7.2 ภาคปฏิบัติ	-	-	-

เส้นทางการเรียน

แผนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การปฏิบัติการทำหัวโขน

วัตถุประสงค์

1. เมื่อเผชิญประสบการณ์เรื่อง “การปั้นใบหน้าของหัวโขน” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายและปั้นใบหน้าของรูปโขนได้ถูกต้อง
2. เมื่อเผชิญประสบการณ์ เรื่อง “การตกแต่งหัวโขน” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายและแต่งหัวโขนได้ถูกต้อง

ประสบการณ์และบริบท

ก. ประสบการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนเมื่อผ่านประสบการณ์การปฏิบัติการทำหัวโขนแล้ว นักเรียนสามารถทำหัวโขนได้ถูกต้อง

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนปั้นใบหน้าของหัวโขนและตกแต่งใบหน้าของหัวโขนที่ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ นักเรียนต้องจัดหา กรรไกร เข็มเย็บ ด้าย แปรงทาสี มีดตัดกระดาษ (คัตเตอร์) พู่กัน ขนาดต่าง ๆ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะเป็นสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้ร่วมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อทำหัวโขนสืบสานและอนุรักษ์ของไทย ในรูปแบบการเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่ม นักเรียนจะต้องปฏิบัติ (1) ปัดหุ่น (2) ถอดหุ่น (3) ปฏิบัติการปั้นใบหน้า (4) ตกแต่งหัวโขน และ (5) เสนอผลงาน

สิ่งที่ต้องพึงระวังในการเผชิญประสบการณ์

1. ในระหว่างทำหัวโขนระวังกรรไกร และคัตเตอร์กรีดเข้าตัวนักเรียน
2. ระวังหัวโขนที่นักเรียนปั้นตกทับขา

ประเภทการดำเนินงานหลักที่ 2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน

ประเภทการดำเนินงาน	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.1.1 การปั้นใบหน้าของรูปโขน	1. ปิดหุ่น	1.1 เลือกหุ่นที่ทำหัวโขน กลุ่มละ 1 อัน 1.2 ทากกระดาษลงหุ่น 1.3 ตัดเป็นสี่เหลี่ยมขนาด ย่อมกว่าฝ่ามือ 1.4 ทาแป้งเปียกให้ทั่ว 1.5 ปิดกระดาษทับซ้อนกัน 2-3 แผ่น 1.6 ปิดทับลงบนหุ่นเป็น ลำดับจนทั่วหุ่นจนหนา พอ 1.7 ฝั่งเดดให้สนิท	SDDL/PDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL	การทำหัวโขน	มุมวิศดูและ อุปกรณ์	หุ่น กระดาษ แป้งเปียก แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตจากการ ทำงานกลุ่ม

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง การเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน	
รอง	3. ปฏิบัติการ ชั้นในหน้า หัวโขน	3.1 ใช้หลักศิลาทำให้อ่อน	PDL/TDL			หลักศิลา แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตจากการ ทำงานกลุ่ม	
		3.2 ชิ้นส่วนตัว ตา จมูก ปาก ขอบคาง	PDL/TDL						
		3.3 ระดับส่วนเกี่ยวข้องกับ รักบี้	PDL/TDL						
		3.4 ระดับกระบัง ชูมบน วงล้อมจอมขมังญ	PDL/TDL						
2.2.2 การตกแต่ง หัวโขน	1. ชั้นรักศิลา	1.1 ตีพิมพ์เป็นลวดลายโดย ใช้รักศิลา	PDL/TDL			พลอยกระจก แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตจากการ ทำงานกลุ่ม	
		1.2 ตัดลวดลายประดับบน หน้า	PDL/TDL						
	2. ลงรักปิดทอง	2.1 ทารักน้ำเกลี้ยงทับส่วน ที่เป็นลวดลาย	PDL/TDL				รัก ทองคำเปลว แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตจากการ ทำงานกลุ่ม
		2.2 ปิดด้วยทองคำเปลวมา ปิดทับ	PDL/TDL						

ประเภทการณ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง การเรียนรู้	ถึงอำนวย ความสะดวก	การประเมิน
	3. ประดับกระจก หรือพลอย กระจก	3.1 ตัดกระจกหรือพลอย กระจกให้ติดกับตัวลาย ที่ปิดทองคำเปลว 3.2 ทาด้วยรักกลตรง ตำแหน่งที่ประดับ กระจกหรือพลอย กระจก	PDL/TDL PDL/TDL	การทำหัวโขน	มุมนวัตกรรมและ อุปกรณ์	กระจกดี แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตการณ์ ทำงานในกลุ่ม
	4. ระบายสีและ เขียนส่วน ละเอียด	4.1 ระบายสีบนใบหน้า ด้วยสีฝุ่น 4.2 เขียนส่วนรายละเอียด เพิ่มเติม.	PDL/TDL PDL/TDL	การทำหัวโขน	มุมนวัตกรรมและ อุปกรณ์	สีฝุ่น แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกตจากการ ทำงานเป็นกลุ่ม

ประเภทการดำเนินงาน	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
รอง	5. เสนอผลงาน	5.1 นำเสนอผลงาน 5.2 วิพากษ์ 5.3 สรุป 5.4 เขียนเรียงความภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวเศรษฐกิจพอเพียงกับการทำหัวใจ	PDL TDL/SDL/PDL TDL/SDL/PDL SDL			แบบฝึกปฏิบัติ		ผลงานการทำหัวใจ เรียงความเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนกำกับประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

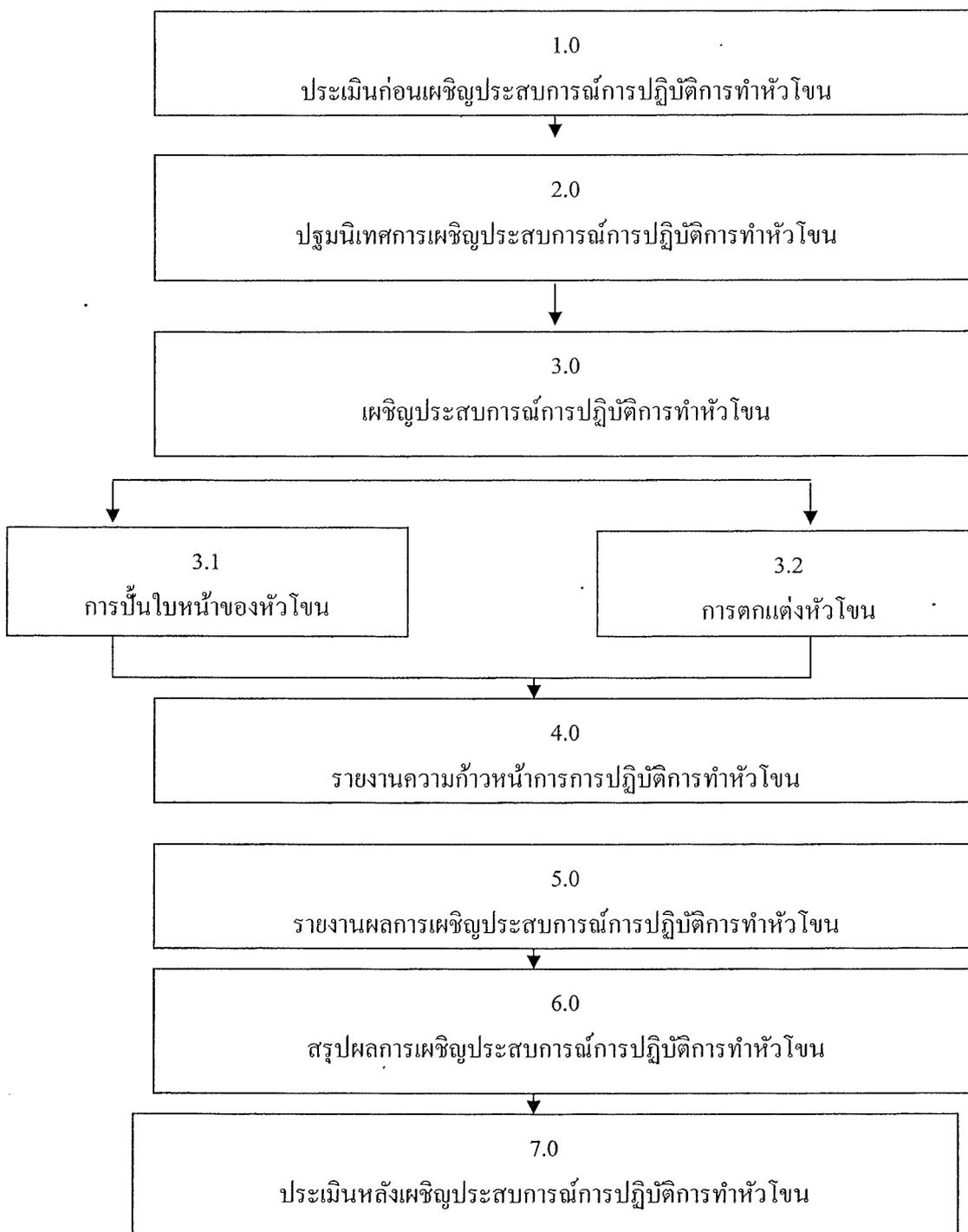
ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ภาคทฤษฎี 1.2 ภาคปฏิบัติ	-	-	-
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การปั้นใบหน้าหัวโขน 3.2 การตกแต่งหัวโขน	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ ของจริง (วัสดุและ เครื่องมือในการทำ หัวโขน)	ห้องเรียน มุมวัสดุและอุปกรณ์ มุมแสดงผลงาน	105
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	5
5	รายงานผลการเผชิญ ประสบการณ์	-	-	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ภาคทฤษฎี 7.2 ภาคปฏิบัติ	-	ห้องเรียน	15

เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การปฏิบัติการทำหัวใจ
 ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 – 2.2.2 เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที

ชุดประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2

ประมวลสาระ
หน่วยที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม (การทำหัวโขน)
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เค้าโครงเนื้อหา

หัวเรื่อง

- 2.1 เศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 การทำหัวใจ
- 2.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัวใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาเรื่อง “การทำหัวใจ” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายและทำหัวใจได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาเรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัวใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถระบุภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัวใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง

นักเรียนเริ่มศึกษาหัวเรื่องที่ 2.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 2.1.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับประชาชน โดยให้ดำเนินชีวิตแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ รู้จักพึ่งตนเอง ด้วยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำรงชีวิต และไม่พึ่งพาปัจจัยภายนอกที่เรามิได้เป็นเจ้าของ

1. ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยทรงมีพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้ที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม พระองค์ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปทำการทดลองวัดมณฑลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบงและตำบลเขาหินพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการหลายแห่งได้ปิดกิจการลง ทำให้ประชาชนตกงานเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงหาวิธีการที่จะช่วยพสกนิกรที่ประสบปัญหาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พระองค์จึงได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางใหม่จะช่วยแก้ไขปัญหา

2. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

จากพระราชดำรัสในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอจะสรุปความหมายได้ดังนี้

เศรษฐกิจ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาค

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความพอดี พออยู่พอกินกับตัวเองตามอัตภาพไม่อดอยาก และสามารถพึ่งพาตนเองได้

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง จึงหมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของ

สำหรับสหประชาชาติได้ให้ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล สำนึกในคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต้านทาน และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงกระแส โลกาภิวัตน์ (สหประชาชาติ, 2549: 1)

3. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้ คือ (1) การพึ่งพาตนเอง (2) การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และ (3) หลักการจัดการ

3.1 การพึ่งพากันเอง

ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และไม่เป็นภาระของผู้อื่น ควรพึ่งพาตนเอง คือ การรู้จักนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตมากที่สุด โดยสามารถสนองตอบความต้องการพื้นฐานอย่างไม่ พึ่งพาและพอเพียงกับตน

3.2 การพึ่งพาตนเองเป็นหลัก

หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้านให้มีการสร้าง เครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนรวมเป็นสำคัญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.3 หลักการจัดการ

การดำเนินชีวิตในแนวเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีการจัดการบริหารที่ดี มีการนำทรัพยากร มาใช้อย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งหาวิธีการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรในการประกอบอาชีพ ยึดหลักใน การมุ่งลดการจ่าย การนำทรัพยากรมาใช้นั้นควรจะต้องรู้ถึงคุณค่า คุณประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาค หนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็น สำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเอง ไม่ได้เป็นตัวเอง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุม การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และหลักการจัดการ

เรื่องที่ 2.1.2 การทำหัวโขน

การทำหัวโขนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์ หัวโขนจะนำมาใช้เล่นโขนต่อไป วิธีการทำหัวโขนตามขนบนิยมอันมีมาแต่ก่อน และยังถือปฏิบัติจนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์

1. วัสดุที่ใช้ในการทำหัวโขน

วัสดุที่ใช้ในการทำหัวโขน ได้แก่ กระดาษสา กระดาษข่อย กระดาษฟาง จะใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือใช้ถุงปูนซึ่งเป็นกระดาษที่มีความเหนียว รักษาน้ำเกลี้ยง และรักดีลาย สมุกใบทองแห้ง สมุกใบลาน สมุกใบจาก โดยใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง น้ำมันยาง ปูนแดง ขันแดง ขันผง องค์กร์กำแปดว กระจกสี พลอยกระจก หนังกว้าง สีสฝุ่น กาว แป้งเปียก ยางมะเดื่อ และลวดขนาดต่าง ๆ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน ได้แก่ แม่พิมพ์หินสญู ไม้ตีกระยง ไม้เสียนัด ไม้ค้ำรัก มีด ตัดกระดาษ เพชรกระจก กรรไกร เข็มเย็บ ผ้า และด้าย ลวดหน้าต่าง ๆ และตุ้ดตุ้ เขียง ไม้ แปรงทาสี และพู่กันขนาดต่าง ๆ

3. ขั้นตอนในการทำหัวโขน

การทำหัวโขนมีขั้นตอนดังนี้ คือ (1) การเตรียมวัสดุ (2) การเตรียมหุ่น (3) การปิดหุ่น (4) การถอดหุ่น (5) การปั้นใบหน้าหัวโขน (6) การปั้นรักดีลาย (7) การประดับกระจกหรือพลอยกระจก และ (8) การระบายสีและเขียนส่วนละเอียด

3.1 การเตรียมวัสดุ วัสดุที่จะต้องจัดเตรียมสำหรับทำเป็นลวดลายต่าง ๆ ประดับตกแต่งทำหัวโขนแต่ละแบบ ๆ คือ รักดีลาย ต้องเตรียมไว้ใช้พอกแก่งาน รักดีลาย ประกอบด้วย รักษาน้ำเกลี้ยง ขันน้ำมันยาง ผสมหัวด้วยกัน เอาขึ้นตั้งไฟอ่อน ๆ เคี่ยวไปจนงวดเหนียวพอกเหมาะแก่การเอาลงน้ำในแม่พิมพ์หิน ทำเป็นลวดลาย ซึ่งแข็งตัวแล้วไม่เปลี่ยนแปลง

3.2 การเตรียมหุ่น หุ่นในที่นี้ คือ หุ่นหัวดานแบบต่าง ๆ ซึ่งใช้เป็นต้นแบบสำหรับทำหัวโขน หุ่นนี้ใช้เป็นต้นแบบจะใช้กระดาษปิดทับให้ทั่วแล้วถอดออกเป็นหัวโขน ซึ่งภายในกลวงเพื่อที่จะสวมครอบศีรษะได้พอกเหมาะ หุ่นหัวดานชนิดสวมครอบศีรษะและปิดหน้ามักจะทำเป็น หุ่นที่จะมีเค้ารอย ตา จมูก ปาก และขมวดผม

3.3 การปิดหุ่น เป็นการปิดกระดาษทำหัวโขน การปิดกระดาษทับลงบนหุ่นนี้ เรียกว่า “พอกหุ่น หรือ ปิดหุ่น” คือ การเอากระดาษเป็นสี่เหลี่ยมขนาดย่อยกว่าฝ่ามือเล็กน้อย นำมาทาแป้งเปียกแล้วปิดกระดาษทับซ้อนกันสัก 2-3 แผ่น จึงเอาไปปิดทับลงบนหุ่นเป็นลำดับกันไปจนทั่วหุ่นศีรษะแบบ

นั้น ทำเช่นนี้หลายชั้นให้หนาพอที่จะทรงตัวอยู่ได้ เอาหุ่นที่ปิดกระดาษเรียบร้อยแล้วตั้งฝั่งแค่นี้ให้แห้งสนิท

3.4 การถอดหุ่น การเอาศีรษะออกจากหุ่น โดยการใช้มีดปลายแหลมกรีดตรงศีรษะกระดาษจากตอนบนให้ขาดเป็นทางลงไปด้านหลังจนสุดขอบกระดาษตอนล่าง จึงถอดศีรษะออกจากหุ่น ศีรษะกระดาษซึ่งถอดออกจากหุ่นแล้วต้องจัดการเย็บประสานริมกระดาษที่ขาดเป็นแนวนั้นให้ติดสนิทกัน แล้วปิดกระดาษทับแนวตั้งด้านนอกและด้านในให้เรียบ จึงตัดริมส่วนขอบล่างของศีรษะให้เรียบร้อย พอเสร็จในขั้นนี้จะได้ศีรษะกระดาษที่เรียกว่า “กะโหลก” พร้อมทั้งจะนำมาปั้น

3.5 การปั้นใบหน้าหัวโขน เป็นขั้นตอนทำส่วนละเอียดต่าง ๆ คือ การใช้ลัทธิลายทำให้อ่อนตัวลงบนกะโหลก ทำส่วนคิ้ว ตา จมูก ปาก ขอบคางให้ได้รูปชัดเจนและแสดงอารมณ์ของใบหน้านั้น ทำประจำในส่วนต่าง ๆ เช่น ประดับกระบังซุ้มบนวงล้อมจอมชฎามุกุ ในขั้นนี้ทำส่วนหูสำหรับศีรษะยักษ์ ทำกรรเจี๊ยกจอนหู สำหรับประกอบชฎาและมุกุ

3.6 การนำรักติลาย ใช้รักติลายตีพิมพ์เป็นลวดลายติดประดับให้ตรงตำแหน่งบนกะโหลก และที่ปั้นหน้าที่จะเป็นหัวโขนชิ้นหนึ่ง

3.7 การลงรักปิดทอง เป็นการตกแต่งหัวโขนให้สวยงาม ใช้รักน้ำเกลี่ยทาทับส่วนที่ทำเป็นลวดลายต่าง ๆ ปล่อยให้รักแห้งสนิท จากนั้นนำทองคำเปลวมาปิดทับ บนนั้นที่ได้ทาร์กไว้จนทั่ว

3.8 การประดับกระจกหรือพลอย เป็นการตกแต่งส่วนละเอียดให้มีขึ้นในลวดลายให้เกิดเป็นประกายแวววาว เมื่อรับแสงสว่าง ทำให้ดูคล้ายประดับด้วยอัญมณีต่าง ๆ การประดับกระจกหรือการประดับพลอยกระจก ทำให้ติดกับตัวลายต่าง ๆ ที่ปิดทองคำเปลวไว้แล้วนั้นได้ด้วย การใช้เทือกรักทาบาง ๆ ลงตรงตำแหน่งที่จะประดับกระจกหรือพลอยนั้น เทือกรักก็ยึดขึ้นกระจกหรือพลอยนั้นติดทนอยู่นาน

3.9 การระบายสีและเขียนส่วนละเอียด เป็นขบวนการทำหัวโขนขั้นหลังที่สุด โดยก่อนที่จะระบายสีและเขียนส่วนละเอียดบนใบหน้า ต้องใช้กระดาษปิดทับเนื้อที่ในวงหน้าทั้งหมดให้ทั่วเสียชิ้นหนึ่งก่อน แล้วฝั่งให้แห้งสนิทจึงจัดการระบายและเขียนสี มักใช้สีฝุ่นผสมกาวกระถิน เรียกว่า สีน้ำกาด หรือสีฝุ่น สีชนิดนี้มีคุณลักษณะสดใส และนุ่มนวล

โดยสรุป ขั้นตอนในการทำหัวโขน ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุ การเตรียมหุ่น การเปิดหุ่น การถอดหุ่น การปั้นใบหน้าโขน การปั้นรักติลาย การประดับกระจกหรือพลอยกระจก และการระบายสีและเขียนส่วนละเอียด

เรื่องที่ 2.1.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัวโขนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 2.1.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัตถกรรมการทำหัตถ์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

นายนิติ รอดไทย ปัจจุบันอายุ 58 ปี เป็นภูมิปัญญาด้านหัตถกรรมการทำหัตถ์ที่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดาและมารดามีอาชีพทำสวนที่อัมพวา จังหวัดราชบุรี ได้รับการถ่ายทอดการทำหัตถ์จากผู้เป็นน้ำ คือ อาจารย์โจหลุยส์หรือครูสาคร หยั่งเขียวสด ยึดอาชีพการทำหัตถ์เป็นเวลา 40 ปี และช่วงชีวิตของนายนิติ ได้ทำหัตถ์มาจำนวนมากจนนับไม่ถ้วน ตลอดชีวิตของการสืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ การจัดการพึ่งพาตนเอง ทำกันภายในครอบครัว มีลูกหลานมาช่วยทำแล้ว ยังนำหลักการพึ่งพากันเองเป็นหลัก มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนมาช่วยกันทำหัตถ์เพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน จะเห็นได้ว่าในหมู่บ้านมีหลายหลังคาเรือนที่ยึดอาชีพทำหัตถ์แบบครบวงจร หรือรับจ้างทำหัตถ์ในบางส่วน

นอกจากนี้ นายนิติ รอดไทย ยังมีการจัดการบริหารที่ดี กล่าวคือ มีการฝึกงานให้กับผู้สนใจ เพื่อให้มีรายได้ จึงมีนักเรียนและนักศึกษาที่มีฐานะยากจนมาฝึกงานกับครุนิติ พวกเขาเหล่านั้น นอกจากจะได้รับความรู้ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้แล้ว ยังมีรายได้เป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนวันละ 150 บาท

หัตถ์ที่ครุนิติทำมีหลายประเภทมีทั้งตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ เช่น หนุมาน ทศกัณฐ์ ฯลฯ ราคาต้นทุนต่อหัตถ์ 500-600 บาท ส่วนผลกำไรประมาณครึ่งหนึ่งของการลงทุน

ครุนิติที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นได้นำเป็นแบบอย่างการสร้างผลงานด้านหัตถกรรมและที่สำคัญยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

โดยสรุป ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทำหัตถ์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ นายนิติ รอดไทย ใช้หลักการพึ่งพาตนเอง และหลักการพึ่งพากันเองเป็นหลัก มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนช่วยกัน และการบริหารจัดการที่ดี

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การทำห้วยโชนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	FI (ไต่เต้ทรายการ) ภาพห้วยโชน CG1 วิดีทัศน์	FI คนตรีประจำรายการ
	CG2 เรื่อง	
	CG3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการ ทำห้วยโชน	
	FO	FO
(1)	FI LS ห้วยโชนจำนวนมาก	FI บรรยาย การทำห้วยโชนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควร อนุรักษ์และสืบทอด
(2)	MS ครุฑที่กำลังทำห้วยโชน	ครุฑที่ รอคอย ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึด อาชีพการทำห้วยโชน โดยได้รับการถ่ายทอด จากผู้เป็นน้ำ
(3)	MS ครุฑที่กำลังปั้นหน้าห้วยโชน	คือ ครุฑสาคร ยังเขียวสด หรือ โจนหลุยส์ เป็น เวลา 40 ปี ที่ยึดอาชีพการทำห้วยโชนตามแนว เศรษฐกิจ
(4)	MS ครุฑที่กำลังตกแต่งห้วยโชน	พอเพียงคือใช้หลักการพึ่งพาตนเอง การพึ่งพา กันเองเป็นหลัก และหลักการจัดการที่ดี
(5)	LS วัสดุคิบบที่ใช้ในการทำห้วยโชน	การทำห้วยโชนที่ครุฑที่ยึดเป็นอาชีพนั้น ต้องใช้วัสดุคิบบ วัสดุและอุปกรณ์ ดังนี้
(6)	MS กระดาษ MS รั้งน้ำเกลือ/รั้งดีลาย MS สมุกใบตองแห้ง MS น้ำมันยาง MS ปูนแดง/ขันแดง	กระดาษจาก ถุงปุ่นซึ่งมีความเหนียว รั้งน้ำ เกลือ และรั้งดีลาย สมุกใบตองแห้ง หรือ สมุกใบลาน หรือสมุกใบจาก โดยใช้อย่างใด อย่างหนึ่ง น้ำมันยาง ปูนแดง ขันแดง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(6)	MS แป้งข้าวเจ้า MS แคลเซียม MS กระจกฟาง MS ปูนซีเมนต์ MS หินอ่อน MS หินแม่พิมพ์ลาย MS พู่กัน MS แปรง MS ทองคำเปลว MS สีรองพื้น MS สีน้ำมัน MS สีโปสเตอร์ MS กระจกฉนวน MS กาวลาเท็กซ์ กาวเหนียว MS กระจกสี พลอย MS กระจกย่น คัตเตอร์ คีม และลวด	แป้งข้าวเจ้า แคลเซียม กระจกฟาง ปูนซีเมนต์ หินอ่อน (หินสบู่) หินหล่อ เร ซินหรือหินแม่พิมพ์ลาย พู่กัน แปรง ทองคำเปลว สีรองพื้น สีน้ำมัน สีโปสเตอร์ กระจกฉนวน กาวลาเท็กซ์ กาวเหนียว กระจกสี พลอย กระจกย่น คัตเตอร์ คีม ต่าง ๆ และลวด
(7)	LS วัสดุคืบ วัสดุ และอุปกรณ์	เมื่อเตรียมวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำ โชนเรียบร้อยแล้ว ก็มาถึงขั้นตอนการทำ หัวโชน
(8)	MS คนนวดแป้ง	ขั้นที่ 1 การผสมแป้ง เพื่อใช้ในการปั้นส่วน ต่างบนใบหน้า ส่วนผสมมีแป้งข้าวเจ้า กระจกฟาง แคลเซียม และปูนซีเมนต์
(9)	CU ตั้งไฟเคี่ยวแป้ง	จะต้องนำมาผสมคลุกเคล้ากันให้เข้ากันก่อน
	S/I การผสมแป้ง	จากนั้นจึงนำไปตั้งไฟเพื่อเคี่ยว
(10)	MS หุ่นสำหรับทำหัวโชน	ขั้นที่ 2 การปิดหุ่น เป็นการนำหุ่นที่เป็น ต้นแบบสำหรับทำหัวโชน มาปิดด้วยกระจก

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(11)	MS ทาเรชิติน	โดยทาเรชิตินรอบ ๆ หุ่น
(12)	MS การปิดกระดาศบนหุ่น	นำกระดาศเป็นแผ่นซึ่งมาจากกระดาศถุงปูน ปิดหุ่นด้วยแป้งข้าวเจ้า ปิดเป็นแผ่น ๆ ปิดประมาณ 8 ชั้น เพื่อให้หัวโขนมีความหนา ทรงตัว ไม่เบี้ยว การปิดหุ่นหรือเรียกว่า “พอกหุ่น” หรือ “ปิดหุ่น” เมื่อปิดหุ่นเรียบร้อยแล้ว
	S/I การปิดหุ่น	
(13)	MS หุ่นที่ปิดกระดาศตากแดด	นำหุ่นที่เป็นหัวโขน ไปตากแดดให้แห้งสนิท
(14)	MS การถอดหุ่นมีดกรีดตรงศีรษะ กัดเป็นทางลงด้านหลังจนสุด ขอบกระดาศตอนล่าง	ขั้นที่ 3 การถอดหุ่น เป็นการเอาศีรษะออกจากหุ่น โดยการใช้มีดปลายแหลมกรีดตรงศีรษะกระดาศจากตอนบนให้กัดเป็นทาง ลงไปด้านหลังจนสุดขอบกระดาศตอนล่าง
	S/I การถอดหุ่น	
(15)	CU ถอดศีรษะออกจากหุ่น	จึงถอดศีรษะออกจากหุ่น ศีรษะกระดาศที่ถอดจากหุ่น
(16)	MS ภายในคองกลาง	ภายในคองกลาง เพื่อให้ครอบศีรษะได้พอเหมาะ
(17)	CU ในหน้าหัวโขน	หุ่นนี้จะมีเค้ารอยตา จมูก ปาก และขมวดผม
(18)	MS หุ่นที่ผ้าใช้กวาทา	จากนั้นนำหุ่นหรือหัวโขนมาปิดที่รอยผ้า โดยใช้กวาทาทับรอยที่ผ้าทิ้งไว้ 2-3 นาที
(19)	MS รอยมาต่อแล้วปิดด้วยกระดาศ	ทำรอยต่อให้ติดและใช้กระดาศติดขอบนำมาตากแดดให้แห้ง
(20)	CU ตัดขอบบนและขอบล่าง	เมื่อแห้งแล้วตัดขอบให้เรียบทั้งขอบล่างและขอบบนให้เข้ารูป
(21)	CU กระดาศปิดรอบที่ตัด	นำกระดาศมาปิดรอบที่ตัดเพื่อไม่ให้กระดาศร่อน
(22)	MS หุ่นที่ปั้นใบหน้าหัวโขนแล้ว	ขั้นที่ 4 การปั้นใบหน้าหัวโขน เป็นการทำส่วนต่าง ๆ ลงบนกะโหลกหรือหัวโขนคือ ทำส่วนคิ้ว ตา จมูก ปาก ขอบคาง ให้ได้รูปร่างชัดเจน และแสดงอารมณ์ของใบหน้านั้น

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(23)	CU ทากาวลาเท็กซ์	โดยเริ่มที่ทากาวลาเท็กซ์ที่จะปั้น
(24)	CU ปั้นตาและใส่ลูกตา CU ปั้นคิ้ว ปั้นแก้ม ปั้นจมูก ปั้นหู MS หัวโขนที่ปั้นแล้วตากแดด S/I การปั้นใบหน้าหัวโขน	จากนั้นปั้นตาใส่ลูกตาเทียม ทำคิ้ว ปั้นแก้ม จมูก ทำหู เมื่อปั้นในส่วนใบหน้าหัวโขนครบแล้ว นำไปตากแดด
(25)	MS หินสบู่มากดเป็นลวดลาย	ขั้นที่ 5 ตีลาย ขั้นนี้จะสร้างลวดลายเพื่อ ตกแต่งบนหัวโขน โดยนำหินสบู่มากดลาย จากนั้นทากาว
(26)	CU ทากาวนำลายมาติดบนศีรษะ	นำลายมาติดบนศีรษะ
(27)	MS หินลายมากดเพื่อสร้างลาย CU ทากาวนำลายมาติด MS ตากแดดหัวโขน S/I ตีลาย	ใช้หินลายมากดเพื่อสร้างลายอีกแบบหนึ่งมา ใส่บนศีรษะเพื่อใส่กระจกเป็นการตกแต่งให้ เกิดเป็นประกายแวววาว เมื่อตีลายกระจก เสร็จสิ้นแล้วนำไปตากแดดให้แห้ง
(28)	CU ดินสอพองทาบนหน้าหัวโขน CU ทรายอัด	ขั้นที่ 6 ปิดทอง นำดินสอพองผสมน้ำมาทาที่ ใบหน้า เพื่อให้ไม่หลุดจากนั้นใช้ทราย ทรายขัดให้เรียบก่อนทาสี
(29)	CU ทาสีน้ำ	จากนั้นทาสีน้ำเพื่อไม่ให้ร้อนเหมือนรองพื้น ทั่วหัวโขน
(30)	CU ทาสีน้ำมัน	แล้วทาสีน้ำมันเพื่อเคลือบให้เป็นเงาสวยงาม
(31)	CU ทาสีเหลือง MS ปิดทอง CU ขี้ทอง S/I ปิดทอง	เมื่อสีน้ำมันแห้งแล้วให้ทาสีเหลืองเพื่อนำ ทองคำเปลวมาติดให้ทั่ว จากนั้นขี้ ทองคำเปลวให้ติดเป็นเนื้อเดียวกันให้เรียบ
(32)	MS ตีคพลอยกระจก S/I ประดับกระจก	ขั้นที่ 7 ประดับกระจก ส่วนใหญ่จะใช้พลอย กระจกประดับลงลวดลาย เพื่อให้เป็น ประกายแวววาว เมื่อรับแสงสว่างคล้ายกับ ประดับด้วยอัญมณี

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(29)	MS เขียนลาย	ชั้นที่ 7 เขียนลายและลงสี เป็นกระบวนการทำหัวโชนขั้นสุดท้าย สีที่ใช้ระบายมักใช้สีปูนจะนุ่มนวล
	S/I เขียนลายและลงสี	
(30)	LS ครูนที่ทำหัวโชน	อาชีพการทำหัวโชนของครูที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือพึ่งพาตนเองเป็นหลัก
(31)	MS การทำหัวโชน LS ชุมชนทำหัวโชน	และมีการรวมกลุ่มของชาวบ้านในชุมชนมาช่วยกันทำหัวโชนเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน
(32)	MS คนทำหัวโชนมีครูที่คอยสอนให้ทำ FO	นอกจากนั้นครูที่ยังถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีไปยังผู้ที่สนใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลและสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป
	FI CG1 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">ขอขอบคุณ ครูนัดที่ รอดภัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน หัตถกรรม</div>	FI คนตรีประจำรายการ ↓
	CG2 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">ผลิตรายการโดย รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์</div> FO	 ↓ FO คนตรีประจำรายการ

เครื่องมือประเมิน

การประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสงค์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดประเมินพฤติกรรมในการทำงานในกลุ่มของนักเรียนแต่ละคนตามความเป็นจริง โดยมีระดับคะแนน 3 หมายถึง ดีมากหรือดี คะแนนระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง และ คะแนนระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

กลุ่มที่.....

ลำดับที่	ความตั้งใจ ในการทำงาน			การแสดงความคิดเห็นหรือ การมีส่วนร่วม			ความ รับผิดชอบใน การทำงาน			การเสียสละ ในการทำงาน			การตัดสินใจและ การแก้ปัญหา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การประเมินชิ้นงาน (การทำหัวโขน)

หน่วยประสงค์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดประเมินชิ้นงานตามรายการต่อไปนี้ โดยมีคะแนนที่ให้ระดับ 2 และระดับ 1

กลุ่มที่.....

รายการประเมิน	ระดับคะแนน	
	2	1
<p>1. รูปร่างของหัวโขน</p> <p>1.1 รูปร่างของหัวโขนมีความเหมาะสมกับใบหน้ากับคิ้ว จมูก ปาก และคาง</p> <p>1.2 รูปร่างของหัวโขนไม่เหมาะสมในอวัยวะบางส่วน</p> <p>2. การปั้นใบหน้าหัวโขน</p> <p>2.1 เหมือนจริง</p> <p>2.2 ไม่เหมือนจริง</p> <p>3. การตกแต่งลวดลายหัวโขน</p> <p>3.1 มีความสวยงามเป็นประกายแวววาว</p> <p>3.2 ขาดความเป็นประกายแวววาว</p> <p>4. ความประณีต</p> <p>4.1 มีความประณีตในการระบายสีและการเขียนส่วนรายละเอียด</p> <p>4.2 ขาดความประณีต และเลอะเทอะ</p> <p>5. การสวมใส่หัวโขน</p> <p>5.1 สวมใส่ได้แข็งแรงมั่นคง</p> <p>5.2 สวมใส่ได้แต่จะหลุดออก</p>		

ลงชื่อ.....

(ผู้ประเมิน).....

หน่วยประสบการณ์ 3

การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
3. การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	3.1 การเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ	3.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 3.1.2 การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ
	3.2 การปฏิบัติการทำลูกประคบ	3.2.1 การดำเนินการทำลูกประคบ 3.2.2 การดำเนินการใช้ลูกประคบ

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสกรณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสกรณ์หลักที่ 3.1 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์การทำลูกประคบ

ประสกรณ์รอง	ภารกิจ	งาน
3.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	1. ศึกษาประมวลสาระเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาวิดิทัศน์เรื่อง การทำลูกประคบ	2.1 ชมวิดิทัศน์เรื่องการทำลูกประคบ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
	3. สรุปสาระสำคัญ	3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน 5 กลุ่ม 3.2 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะสรุป 3.3 เขียนสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อเรื่อง
3.1.2 การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ	1. จัดหาวัสดุในการทำลูกประคบ	1.1 จัดหาหญ้าไผ่หรือหัวไผ่ 1.2 จัดหาผิวมะกรูด 1.3 จัดหาตะไคร้บ้าน 1.4 จัดหาใบมะขาม 1.5 จัดหาขมิ้นชัน 1.6 จัดหาขมิ้นอ้อย 1.7 จัดหาใบส้มป่อย 1.8 จัดหาเกลือแกง 1.9 จัดหาการบูร 1.10 จัดหาพิมเสน

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
	2. จัดหาอุปกรณ์ในการทำลูก ประคบ	2.1 จัดหาผ้าสำหรับห่อลูก ประคบ 2.2 จัดหาเชือก 2.3 จัดหาครก 2.4 จัดหามีด 2.5 จัดหาเขียง 2.6 จัดหาช้อน

แบบเสนอภารกิจและงาน

หน่วยประสภการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสภการณ์หลักที่ 3.2 การปฏิบัติการทำลูกประคบ

ประสภการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
3.2.1 การดำเนินการทำลูก ประคบ	1. ผสมสมุนไพร	1.1 หั่นหัวเหง้าไหล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ และผิว มะกรูด 1.2 โขลกพอหยาบ โดยนำมา รวมกัน 1.3 ใส่ใบมะกรูดและใบ ส้มป่อยมาตำผสมกับเหง้า หัวไหล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย เกลือ การบูร และพิมเสน
	2. ห่อลูกประคบ	2.1 แบ่งตัวยาดออกเป็น 2 หรือ 3 ส่วน 2.2 วางผ้าสำหรับห่อ 2.3 ตักตัวยาวางบนผ้า 2.4 ห่อตัวยาให้มีลักษณะก้อน กลม 2.5 เชือกมัดให้แน่น
3.2.2 การดำเนินการใช้ลูก ประคบ	1. ใช้ลูกประคบ	1.1 นึ่งลูกประคบในหม้อนึ่ง 15 นาที 1.2 ใช้ลูกประคบแตะที่มือหรือ แขนเพื่อคว่ำร้อนหรือยัง 1.3 ประคบลูกประคบกับเพื่อน (เพื่อทดลอง) 1.4 บันทึกผลการประคบ

ประเภทการรื่อง	ภารกิจ	งาน
	2. เสนอผลงาน	2.1 จัดแสดงลูกประคบที่นุบ แสดงผลงาน 2.2 นำเสนอผลงาน 2.3 วิพากษ์ 2.4 สรุป 2.5 เขียนเรียงความเรื่องภูมิ ปัญญาท้องถิ่นกับลูก ประคบที่ยึดแนวเศรษฐกิจ พอเพียง ความยาวไม่เกิน 10 บรรทัด

แผนการสอนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เวลา 4 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
3.1 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ	3.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 3.1.2 การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ
3.2 การปฏิบัติการทำลูกประคบ	3.2.3 การดำเนินการทำลูกประคบ 3.2.2 การดำเนินการใช้ลูกประคบ

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายการทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำลูกประคบได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การปฏิบัติการทำลูกประคบ” แล้ว นักเรียนสามารถดำเนินการทำลูกประคบและใช้ลูกประคบได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 3 เรื่องการทำลูกประคบ ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมที่นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำลูกประคบ และ (2) การปฏิบัติการทำลูกประคบใช้เวลาในการเผชิญประสบการณ์ 4 ชั่วโมง

ในการศึกษาเรื่องการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบและการปฏิบัติการทำลูกประคบต้องเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องรับโทรทัศน์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ และมุมแสดงผลงาน

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี มารวมกลุ่มเพื่อทำลูกประคบที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำลูกประคบและการปฏิบัติการทำลูกประคบ

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์เรื่องการทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อ และการประเมิน

-วัตถุประสงค์ มีดังนี้ คือ (1) นักเรียนสามารถอธิบายการทำลูกประคบภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และจัดหาวัสดุและอุปกรณ์การทำลูกประคบได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถดำเนินการทำและใช้ลูกประคบได้ถูกต้อง

-ประสบการณ์ ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลัก คือ (1) การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ และ (2) การปฏิบัติการทำลูกประคบ

-บริบท ในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์ และมุมแสดงผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 4 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ ตะไคร้ มะกรูด การบูร พิมเสน กระดาษ ดินสอ ปากกา และไม้บรรทัด

สถานการณ์ นักเรียนในฐานะสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อยจังหวัดนนทบุรี ได้รวมกลุ่มคนในชุมชนเพื่อทำลูกประคบ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ของไทย โดยนักเรียนต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบและปฏิบัติการทำลูกประคบ

ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาวิทัศน์เรื่องการทำลูกประคบ สรุปสาระสำคัญ จัดหาวัสดุในการทำลูกประคบ จัดหาอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ ผสมสมุนไพร ห่อลูกประคบ ใช้ลูกประคบ และเสนอผลงาน

สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วิทัศน์ และของจริง

การประเมิน เป็นการประเมินจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และประเมินภารกิจและงานในระหว่างทำ คือ บันทึกสาระสำคัญ เขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวเรื่อง ชิ้นงาน คือการทำลูกประคบ เขียนเรียงความ และสังเกตพฤติกรรมจากทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์หลัก 2 ประสบการณ์ คือ (1) เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำลูกประคบ และ (2) การปฏิบัติการทำลูกประคบ

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ และปฏิบัติการทำลูกประคบ

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์นี้แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการศึกษการทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และปฏิบัติการทำลูกประคบ

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และครูเป็นผู้ดำเนินการชี้แนะแหล่งความรู้เพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 7 ประเมินหลังประสบการณ์

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เรื่องการทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. แบบฝึกปฏิบัติ	2. มุมวัสดุและอุปกรณ์
3. วิดิทัศน์	3. มุมหนังสือ
4. ของจริง (วัสดุและอุปกรณ์การทำกิจกรรม)	4. มุมเสนอผลงาน

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากการบันทึกสาระสำคัญ การเขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวเรื่อง ชิ้นงาน คือ การทำ
ลูกประคบ เขียนรายงาน และสังเกตจากพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

แผนเผชิญประสพการณ์

หน่วยประสพการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เวลา 4 ชั่วโมง
ประสพการณ์หลักที่ 3.1 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสพการณ์เรื่อง “การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสามารถอธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
2. หลังจากเผชิญประสพการณ์เรื่อง “การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายและจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

เมื่อนักเรียนผ่านการเผชิญประสพการณ์การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบแล้ว นักเรียนเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนได้ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบที่ห้องเรียน มุมหนังสือ และมุมวัสดุและอุปกรณ์ นักเรียนต้องจัดหา ตะไคร้ มะกรูด การบูร พิมเสน กระดาษ ดินสอ ปากกา และไม้บรรทัด

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะสมาชิกในชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ได้ร่วมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อทำลูกประคบ เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ของไทย โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม นักเรียนต้องปฏิบัติ 2 ขั้นตอน คือ (1) อ่านประมวลสาระเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง และวิดิทัศน์เรื่อง การทำลูกประคบ และ (2) จัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ

สิ่งที่พึงระวังในระหว่างการเผชิญประสบการณ์

1. อย่างนำสมุนไพรมะเร็ง เช่น ตะไคร้ ลูกมะกรูด ฯลฯ มาปาดจะก่อให้เกิดอันตรายได้
2. อย่างนำเกลือ การบูร ฯลฯ มาไปรยเล่น เข้าตาจะแสบ

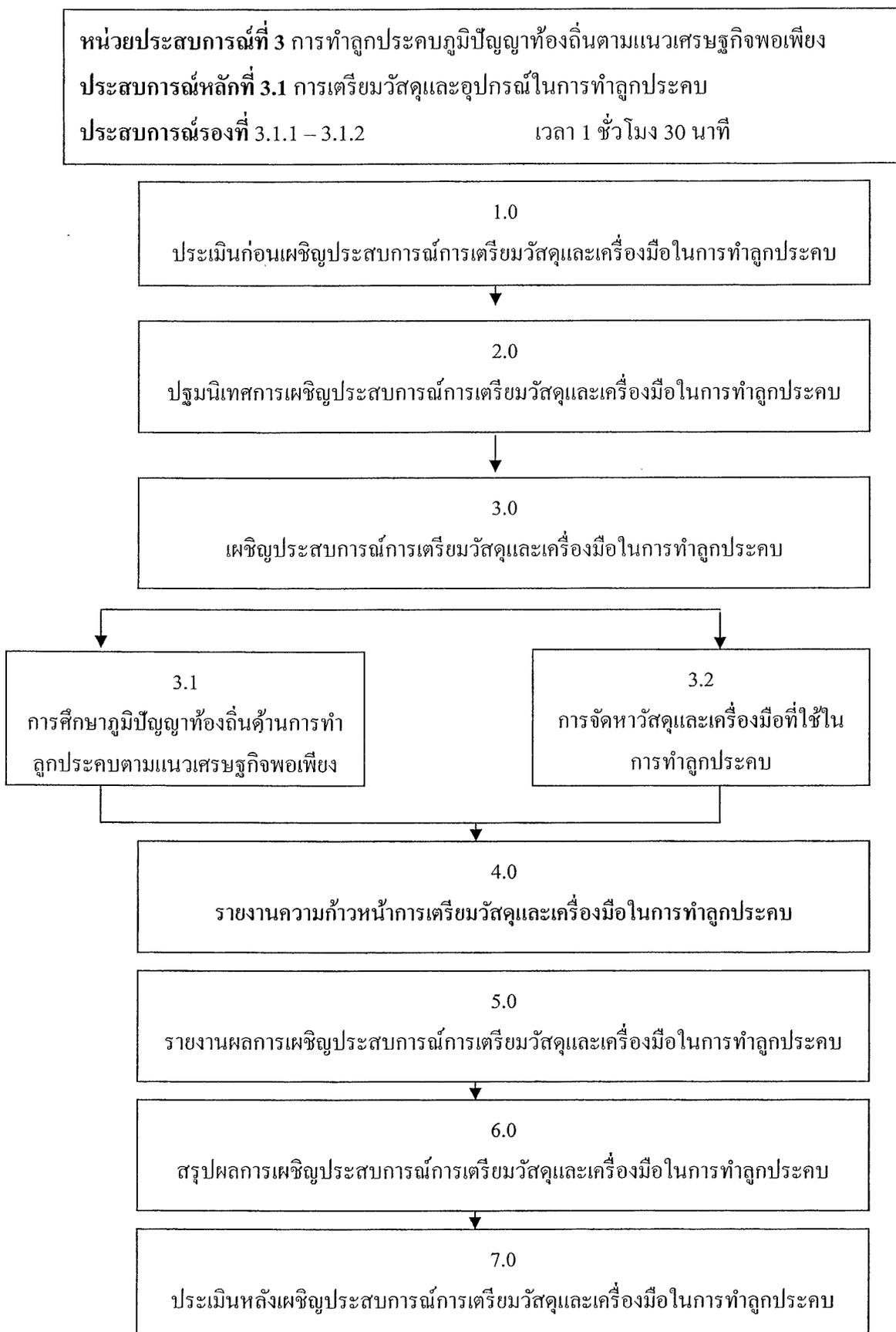
ประสบการณ์ที่ 3.1 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน	เนื้อหา	วิธีการ	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
3.1.1 การศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำ ลูกประคบ ตามแนว เศรษฐกิจ พอเพียง	1. การศึกษา ประมวลสาระ เรื่องภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับการ ทำลูกประคบ ตามแนว เศรษฐกิจ พอเพียง	1.1 อ่านประมวล สาระเรื่อง ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับ การทำลูก ประคบที่ยึด แนว เศรษฐกิจ พอเพียง 1.2 บันทึก สาระสำคัญ	ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับการ ทำลูกประคบ	SDL/TDL	ห้องเรียน	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ	สะดวก	จากการบันทึก สาระสำคัญ
	2. ศึกษาวิธีทำ เรื่อง การทำ ลูกประคบ	2.1 ชมวิดีโอ เรื่องการทำ ลูกประคบ 2.2 บันทึกสาระ สำคัญ	การทำลูก ประคบ	SDL/TDL SDL	ห้องเรียน มุมหนังสือ	วีดิทัศน์ แบบฝึกปฏิบัติ	เครื่อง คอมพิวเตอร์ เครื่องโปรเจก เตอร์	จากการบันทึก สาระสำคัญ

ประสมการณ์	ภารกิจ	งาน	เนื้อหา	วิธีการ	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
รอง	3. สรุปสาระสำคัญ	3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน 5 กลุ่ม 3.2 กำหนดหัวเรื่องที่จะสรุป 3.3 เขียนสาระสำคัญในแต่หัวเรื่อง		PDL SDL/PDL SDL/PDL	ห้องเรียน	แบบฝึกปฏิบัติ		จากการบันทึกสาระสำคัญในแต่ละหัวเรื่อง
3.1.2 การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประกอบ	1. จัดหาวัสดุในการทำลูกประกอบ	1.1 จัดหาหน้าไหลหรือหัวไหล 1.2 จัดหาผิวมะกรูด 1.3 จัดหาตะไคร้บ้าน	วัสดุในการทำลูกประกอบ	PDL PDL PDL	ห้องเรียน มุมวัสดุและอุปกรณ์	- หน้าไหลหรือหัวไหล - ผิวมะกรูด - ตะไคร้บ้าน - ใบมะขาม - ขมิ้นชัน - ขมิ้นอ้อย	- ตะกร้า - อ่าง	สังเกตพฤติกรรมการทำงานในกลุ่ม

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	เนื้อหา	วิธีการ	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ถึงอำนาจความ	การประเมิน
รอง		1.4 จัดหาไป มะขาม 1.5 จัดหา ขมิ้นชัน 1.6 จัดหาขมิ้น อ้อย 1.7 จัดหาไป ส้มป่อย 1.8 จัดหาเกลือ แกง 1.9 จัดหาการบูร 1.10 จัดหา พิมเสน		PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL		-สัมป่อย -เกลือแกง -การบูร -พิมเสน แบบฝึกปฏิบัติ		
	2. จัดหาอุปกรณ์ ในการทำลูก ประกอบ	2.1 จัดหาผ้า สำหรับทำ ลูกประกอบ 2.2 จัดหาเชือก 2.3 จัดหาครก	อุปกรณ์ในการ ทำลูกประกอบ	PDL/TDL PDL/TDL PDL/TDL		-ผ้า -เชือก -ครก -แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกต พฤติกรรมการ ทำงานในกลุ่ม

เส้นทางการเรียน

แผนกำกับประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

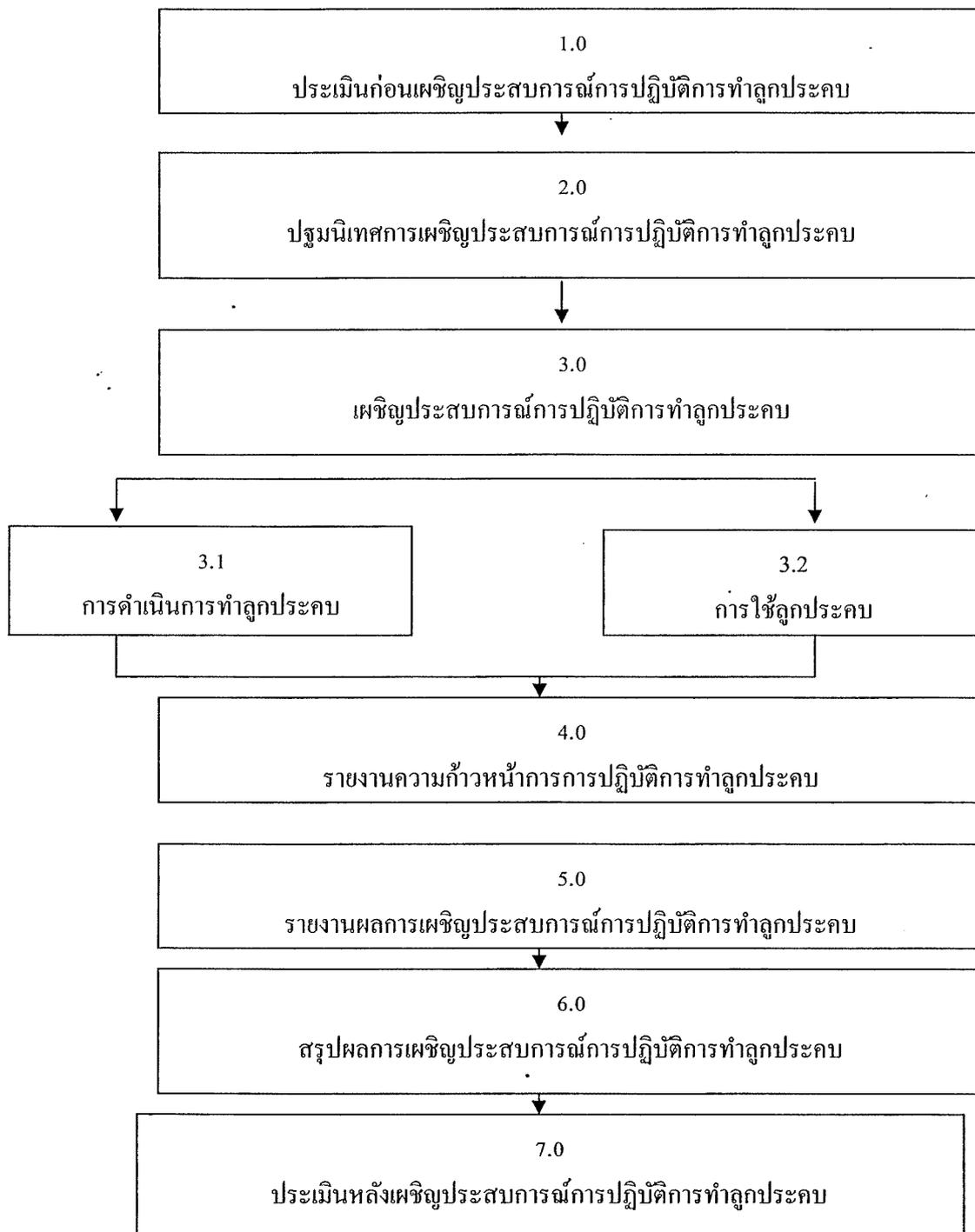
ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำลูกประกอบ

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ภาคทฤษฎี 1.2 ภาคปฏิบัติ	-	ห้องเรียน	15
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้นะแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	ครูผู้สอน	ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการทำลูกประกอบที่ยึด แนวเศรษฐกิจพอเพียง 3.2 การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ ในการทำลูกประกอบ	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วิดีโอ ของจริง (วัสดุ และอุปกรณ์	ห้องเรียน มูมหนังสือ มูมวัสดุและ อุปกรณ์	40
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	5
5	รายงานผลการเผชิญ ประสบการณ์	-	-	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ภาคทฤษฎี 7.2 ภาคปฏิบัติ	-	-	-

เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การปฏิบัติการทำลูกประคบ
 ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 – 3.2.2 เวลา 2 ชั่วโมง 30 นาที

ประสมการณ์หลักที่ 3.2 การปฏิบัติการทำลูกประคบ

ประสมการณ์ รอง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่ง การเรียนรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
3.2.1 การ ดำเนินการ ทำลูก ประคบ	1. ผสมสมุนไพร	1.1 หั่นหัวเหง้าไฟล ขมิ้นชัน ขมิ้นเอ้อย ตะไคร้ และผิวมะกรูด 1.2 โขลกพอยหยาบโดยนำ มารวมกัน 1.3 ใ้ใบมะขามและใบ ส้มป่อยมาตำผสมกับ เหง้าหัวไฟล ขมิ้นชัน ขมิ้นเอ้อย เกลือ การบูร และพิมเสน	SDL/PDL SDL/PDL SDL/PDL	การทำลูกประคบ	มุมมองและ อุปกรณ์	-ครก -หัวเหง้าไฟล ขมิ้นชัน/เอ้อย -ตะไคร้ -ผิวมะกรูด -ใบมะขาม -ใบส้มป่อย -เกลือ -การบูร -พิมเสน -เข็ม -มีด -ครก -แบบฝึกปฏิบัติ		สังเกต พฤติกรรม ทำงานกลุ่ม

ประเภทการรณรง	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา	บริบท	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ถึงอำนาจความสะดวก	การประเมิน
	2. ห่อดูการประกอบ	2.1 แบ่งต้งขออกเป็น 2 หรือ 3 ส่วน 2.2 วางฝ้สำหรับห่อ 2.3 ตักวางบนฝ้ 2.4 ห่อด้วยที่มีลักษณะก้อนกลม 2.5 รัดด้วยให้แน่น	SDL/PDL SDL/PDL SDL/PDL SDL/PDL SDL/PDL	การทำดูการประกอบ	มุมมองและอุปกรณ์	-ฝ้สำหรับห่อ -เชือกมัด -แบบฝ้กปฏิบัติ		ตั้งเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3.2.2 การดำเนินการใช้ดูการประกอบ	1. ใช้ดูการประกอบ	1.1 นึ่งดูการประกอบในหม้อนึ่ง 15 นาที 1.2 ใช้ดูการประกอบแแต่ที่มีมือหรือแขนเพื่อดูว่าร้อนหรือยัง 1.3 ประกอบดูการประกอบกับเพื่อน (เพื่อทดลอง) 1.4 บันทึกผลการประกอบ	SDL/PDL SDL SDL SDL	การใช้ดูการประกอบ	ห้องเรียน	หม้อนึ่ง แบบฝ้กปฏิบัติ		จากการใช้ดูการประกอบ

แผนกำกับประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประกอบภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

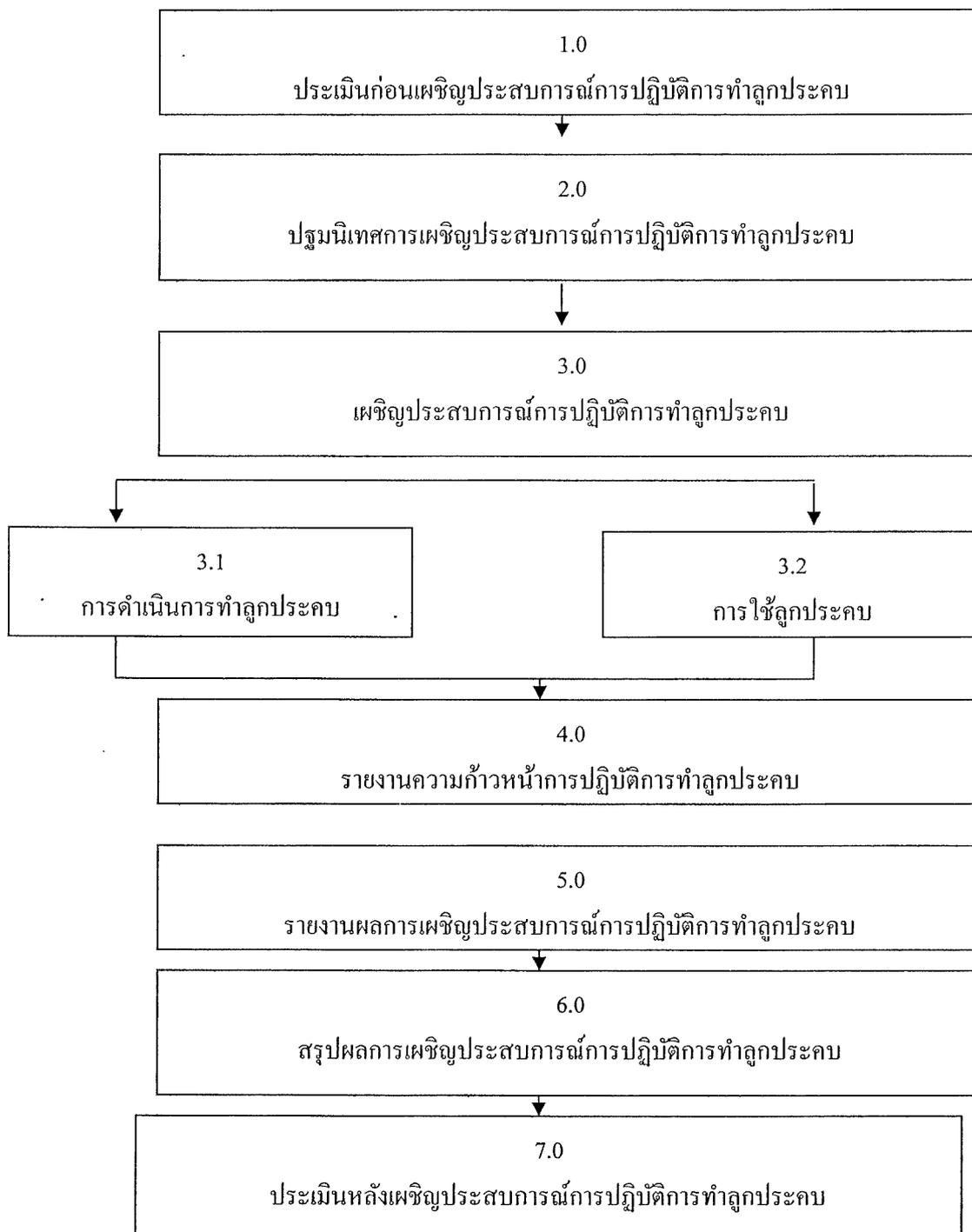
ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การปฏิบัติการทำลูกประกอบ

จำนวนผู้เรียน SDL = 20 คน PDL 4 กลุ่ม TDL = 1 คน เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ลำดับที่	ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ภาคทฤษฎี 1.2 ภาคปฏิบัติ	-	-	-
2	ปฐมนิเทศประสบการณ์ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท/สถานการณ์ 2.4 ภารกิจ/งาน 2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้/สื่อ 2.6 การประเมิน	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.2.1 การดำเนินการทำลูกประกอบ 3.2.2 การใช้ลูกประกอบ	ประมวลสาระ แบบฝึกปฏิบัติ วีดิทัศน์ ของจริง (วัสดุและ อุปกรณ์)	ห้องเรียน มุมหนังสือ มุมวัสดุและอุปกรณ์	105
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-	5
5	รายงานผลการเผชิญ ประสบการณ์	-	-	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ภาคทฤษฎี 7.2 ภาคปฏิบัติ	-	ห้องเรียน	15

เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
 ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การปฏิบัติการทำลูกประคบ
 ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 – 3.2.2 เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

ชุดประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ประมวลสาระ
หน่วยที่ 3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบ
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

เค้าโครงเนื้อหา

หัวเรื่อง

- 3.1 เศรษฐกิจพอเพียง
- 3.2 การทำลูกประคบ
- 3.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมา ความหมาย และหลักสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาเรื่อง “การทำลูกประคบ” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายและทำลูกประคบได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาเรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” แล้ว นักเรียนสามารถระบุภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง

นักเรียนเริ่มศึกษาหัวเรื่องที่ 3.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 3.1 เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับประชาชน โดยให้ดำเนินชีวิตแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ รู้จักพึ่งตนเอง ด้วยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำรงชีวิต และไม่พึ่งพาปัจจัยภายนอกที่เรามิได้เป็นเจ้าของ

1. ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยทรงมีพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือผู้ที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม พระองค์ได้นำเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไปทำการทดลองวัดผลคล้ยพัฒนา ตำบลห้วยบงและตำบลเขาดินพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการหลายแห่งได้ปิดกิจการลง ทำให้ประชาชนตกงานเป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงหาวิธีการที่จะช่วยพสกนิกรที่ประสบปัญหาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พระองค์จึงได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัส เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางใหม่จะช่วยแก้ไขปัญหา

2. ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

จากพระราชดำรัสในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอจะสรุปความหมายได้ดังนี้

เศรษฐกิจ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาค

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความพอดี พออยู่พอกินกับตัวเองตามอัตภาพไม่อดอยาก และสามารถพึ่งพาตนเองได้

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง จึงหมายถึง ความสามารถของชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ หรือ ภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นเจ้าของ

สำหรับสหประชาชาติได้ให้ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล สำนึกในคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต้านทาน และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกาภิวัตน์ (สหประชาชาติ, 2549: 1)

3. หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมีดังนี้ คือ (1) การพึ่งพาตนเอง (2) การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และ (3) หลักการจัดการ

3.1 การพึ่งพาตนเอง

ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักการพึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ โดยไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน และไม่เป็นภาระของผู้อื่น ควรพึ่งพาตนเอง คือ การรู้จักนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้ เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตมากที่สุด โดยสามารถสนองตอบความต้องการพื้นฐานอย่างไม่ พึ่งพาและพอเพียงกับตน

3.2 การพึ่งพากันเองเป็นหลัก

หลักการเศรษฐกิจพอเพียงจะให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้าน ให้มีการสร้าง เครื่องมือชุมชนที่เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ส่วนรวมเป็นสำคัญ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคี ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.3 หลักการจัดการ

การดำเนินชีวิตในแนวเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีการจัดการบริหารที่ดี มีการนำทรัพยากร มาใช้อย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งหาวิธีการเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรในการประกอบอาชีพ ยึดหลักใน การมุ่งลดการจ่าย การนำทรัพยากรมาใช้นั้น ควรจะรู้ถึงคุณค่า คุณประโยชน์ของทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาค หนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้ โดยจะต้องรู้จักพึ่งพาตนเองเป็น สำคัญ และไม่พึ่งพาการผลิตอื่น ๆ ที่ตนเองไม่ได้เป็นตัวเอง หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุม การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพากันเองเป็นหลัก และหลักการจัดการ

เรื่องที่ 3.2 การทำลูกประคบ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรที่นักเรียนจะได้เรียนในเรื่องที่ 3.2 คือ การทำลูกประคบ ลูกประคบสมุนไพร มีวิธีการทำและวิธีการใช้ที่ง่าย ส่วนผสมที่ใช้ก็เป็นพืชสวนครัวที่หาง่ายและมีราคาถูก

1. ตัวยาที่นิยมใช้ทำลูกประคบ

ตัวยาที่นิยมใช้ทำลูกประคบ ได้แก่ เหง้าไพล ผิวมะกรูด ตะไคร้บ้าน ใบมะขาม ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ใบส้มป่อย เกล็ดแกง การบูร และพิมเสน

1.1 เหง้าไพลหรือหัวไพลสด จำนวน 500 กรัม (5 ชีด) สรรพคุณ บรรเทาอาการปวดเมื่อยลดการอักเสบ แก้ฟกช้ำ บวม และแก้เคล็ดขัดยอก

1.2 ผิวมะกรูด จำนวน 200 กรัม (2 ชีด) สรรพคุณบรรเทาลมวิงเวียน แต่งกลิ่นให้หอม และทำให้ผิวหนังชุ่มชื้น

1.3 ตะไคร้บ้าน จำนวน 200 กรัม (1 ชีด) สรรพคุณบรรเทาอาการปวดเมื่อยลดอาการอักเสบ ช่วยแต่งกลิ่นให้หอม

1.4 ใบมะขาม จำนวน 300 กรัม (3 ชีด) สรรพคุณบรรเทาอาการคันตามร่างกายและช่วยบำรุงผิว

1.5 ขมิ้นชัน จำนวน 100 กรัม (1 ชีด) สรรพคุณบรรเทาฟกช้ำ เม็ดผดผื่นคัน ลดอาการอักเสบ และแก้โรคผิวหนัง

1.6 ขมิ้นอ้อย จำนวน 100 กรัม (1 ชีด) สรรพคุณบรรเทาฟกช้ำ และเม็ดผดผื่นคัน

1.7 ใบส้มป่อย จำนวน 100 กรัม (1 ชีด) สรรพคุณช่วยบำรุงผิว

1.8 เกล็ดแกง จำนวน 60 กรัม หรือ 2 ช้อนโต๊ะ สรรพคุณช่วยลดความร้อนและช่วยพาตัวยานผ่านซึมผิวหนังได้สะดวก

1.9 การบูร จำนวน 30 กรัม หรือ 1 ช้อนโต๊ะ สรรพคุณแต่งกลิ่น บำรุงหัวใจ และแก้พุพอง

1.10 พิมเสน จำนวน 30 กรัม หรือ 1 ช้อนโต๊ะ สรรพคุณแต่งกลิ่น แก้พุพอง และแก้หูด

2. อุปกรณ์ในการทำลูกประคบ

อุปกรณ์ในการทำลูกประคบ ได้แก่ หม้อสำหรับนึ่งลูกประคบ ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ และเชือก

3. วิธีการทำลูกประคบ

วิธีการทำลูกประคบมีขั้นตอนดังนี้ คือ การ โขลก การคลุกเคล้า และการห่อลูกประคบ

3.1 การโขลก โดยการหั่นเหง้าหัวไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ และผิวมะกรูด นำมารวมกันแล้ว โขลกพอหยาบ

3.2 การคลุกเคล้า นำใบมะขามและใบส้มป่อยมาตำผสมกับเหง้าหัวไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย และใส่เกลือ การบูร และพิมเสน คลุกให้เข้ากัน

3.3 การห่อลูกประคบ โดยแบ่งตัวยาสมุนไพรออกเป็น 3 ส่วน วางผ้าบนโต๊ะ ตักตัวยาใส่บนผ้า และจัดผ้าห่อหุ้มตัวยาสมุนไพรให้ฐานของผ้ามีลักษณะเป็นวงกลมจากนั้นใช้เชือกมัดผ้าให้แน่น

4. วิธีการประคบ

วิธีการประคบ มีดังนี้ คือ

4.1 การนึ่งลูกประคบในหม้อหนึ่ง นำลูกประคบไปนึ่งในหม้อหนึ่งหรือวางบนจานรองที่มีรูปลงปากหม้อดินที่ต้มน้ำจะมีไอร้อน นึ่งนาน 15-20 นาที

4.2 จัดท่าคนที่จะถูประคบให้เหมาะสม เช่น นอนหงาย นอนคว่ำ นอนตะแคง หรือนั่ง ขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่จะทำการประคบ

4.3 ประคบด้วยลูกประคบ นำลูกประคบที่ร้อนดีแล้ว มาประคบบริเวณต้องการ แต่ก่อนประคบต้องทดสอบความร้อนของลูกประคบเสียก่อน โดยแตะที่ท้องหรือหลังมือ การวางลูกประคบบนผิวหนังของผู้ถูประคบโดยตรงในช่วงแรกให้ทำด้วยความเร็ว ไม่ควรแช่ไว้นาน ๆ เพราะจะทนความร้อนไม่ได้

4.4 เปลี่ยนลูกประคบ เมื่อลูกประคบเย็นให้เปลี่ยนลูกประคบลูกใหม่ประคบต่อ แล้วนำลูกประคบที่เย็นไปนึ่งให้ร้อนใหม่ โดยทั่วไป จะใช้เวลาประคบประมาณ 15-20 นาทีต่อการประคบ 1 ครั้ง

5. ข้อควรระวังในการใช้ลูกประคบ

ข้อควรระวังในการใช้ลูกประคบ มีดังนี้

5.1 อย่าใช้ลูกประคบที่ร้อนเกินไป โดยเฉพาะผิวหนังอ่อน ๆ หรือบริเวณที่เป็นแผลมาก่อน ควรใช้ผ้าขนหนูรอง

5.2 ควรระมัดระวังสำหรับผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน อัมพาต เด็ก และผู้สูงอายุ เพราะมีความรู้สึกตอบสนองช้า อาจทำให้ผิวหนังไหม้ได้ จึงควรใช้ลูกประคบอุ่น ๆ ที่ไม่ร้อนมาก

5.3 ไม่ควรใช้ลูกประคบสมุนไพรในกรณีที่มีอาการอักเสบปวดบวมแดงร้อนในช่วง 24 ชั่วโมงแรก เพราะจะทำให้บวมมากขึ้น และเลือดออกมากขึ้น

5.4 หลังการประคบไม่ควรอาบน้ำทันที เพราะจะไปชะล้างยาออกจากผิวหนังและร่างกายยังปรับตัวไม่ทัน

โดยสรุป ตำยาที่ใช้ทำลูกประคบ ได้แก่ เหนง้าไพล ผิวมะกรูด ตะไคร้บ้าน ใบมะขาม ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ใบส้มป่อย เกลือแกง การบูร และพิมเสน อุปกรณ์ในการทำลูกประคบ ได้แก่ ผ้าสำหรับห่อลูกประคบและเชือก วิธีทำลูกประคบ มีขั้นตอน คือ การโขลก การคตุกเคล้า และการห่อลูกประคบ วิธีการประคบ เริ่มด้วยการนึ่งลูกประคบ การจัดทำการประคบด้วยลูกประคบ และการเปลี่ยนลูกประคบ ข้อควรระวัง คือ อย่าใช้ลูกประคบที่ร้อน ระวังระวังสำหรับผู้ป่วยเป็นโรคเบาหวานและอัมพาต มีอาการอักเสบปวดบวม และไม่ควรรอบน้ำทันที

เรื่องที่ 3.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลูกประคบสมุนไพรเป็นภูมิปัญญาไทยที่มีกันตั้งแต่สมัยอยุธยาและสืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการสมุนไพรที่ทำลูกประคบที่ยึดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ ครูปราณี เทียงพัฒน์ ปัจจุบันอายุ 56 อยู่บ้านเลขที่ 37/35 หมู่ 3 ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นคนจังหวัดนนทบุรี บิดารับราชการ ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน

ครูปราณี เทียงพัฒน์ ได้รับรางวัลภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทำลูกประคบเป็นสินค้า OTOP จังหวัดนนทบุรี ในปี พ.ศ. 2547 ตลอดเวลาได้ยึดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพึ่งพาตนเอง ทำแต่น้อยด้วยตนเอง พออยู่พอกิน โดยการขายลูกประคบในราคาลูกละ 60 บาท จากต้นทุน 20-30 บาท ได้เงินมาพอเลี้ยงตนเองและครอบครัว ครูปราณี ได้ทำสมุนไพรสืบทอดจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นหอมแผนโบราณ ในระยะแรกได้นำสมุนไพรตากไม้ที่เป็นยามาวางขาย จากนั้นจึงหันมาทำลูกประคบสมุนไพร ซึ่งมีสรรพคุณยา การทำลูกประคบของครูปราณียึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการพึ่งพากันเองเป็นหลัก คือ ให้อคนในชุมชนนำพืชสวนครัวที่ปลูกที่ใช่เป็นวัตถุดิบในการทำสมุนไพรมาขาย เช่น ลูกมะกรูด ใบมะขาม ตะไคร้ ฯลฯ ทำให้เกิดการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และแปรผลให้เป็นรายได้ ทำให้อคนในชุมชนมีรายได้จากการขายพืชสมุนไพรเหล่านี้ ซึ่งครูปราณีจะนำไปทำเป็นลูกประคบต่อไป นอกจากการให้ชุมชนพึ่งพากันเองเป็นหลักยังยึดหลักแนวเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการจัดการบริหารที่ดี คือ ไม่ผลิตสินค้าคือลูกประคบออกมาไม่มากผลิตตามที่สั่ง ไม่นำเงินทุนไปจม เป็นการให้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและคุณภาพประโยชน์ เมื่อผลิตลูกประคบออกมาจำนวนมาก เมื่อไม่มีคนซื้อนาน ๆ เข้า สรรพคุณของยาที่จะเสื่อมหมดสภาพไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้และหลอกลอนซื้อแสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์

ทุกวันนี้ครูปราณียังอนุรักษ์การทำลูกประคบ โดยเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้แก่ผู้สนใจ และจะสืบทอดการทำลูกประคบต่อไป ลูกประคบกำลังเป็นที่นิยมที่ใ้ควบคู่กับการนวดไทย โดยใช้การประคบหลังการนวดไทย บรรเทาอาการปวดเมื่อย และช่วยกระตุ้นหรือเพิ่มการไหลเวียนของโลหิต

โดยสรุป ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรการทำลูกประคบที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ ครูปราณี เทียงพัฒน์ นำหลักการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และมีการบริหารจัดการที่ดีในการผลิตและบริการสินค้า

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
1	FI (ไตเต็ลรายการ) ภาพลูกประคบ CG1 วิดีทัศน์ CG2 เรื่อง CG3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการ ทำลูกประคบ	FI คนตรีประจำรายการ
	FO	FO
(2)	MS ครูปราณีกำลังทำลูกประคบ	ครูปราณี เทียงพัฒนะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน สมุนไพรที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงยึดอาชีพการทำ ลูกประคบจนได้รับรางวัลของจังหวัดนนทบุรี
(3)	MS เหง้าไพล S/I ไพล	วัตถุดิบที่ใช้ในการทำลูกประคบ เหง้าไพลหรือไพล สดจำนวน 500 กรัม หรือ 5 ชีด มีสรรพคุณซึ่ง บรรเทาอาการปวดเมื่อย แก้ฟกช้ำ บวม
(4)	MS ผิวมะกรูด S/I ผิวมะกรูด	ผิวมะกรูดหรือใบมะกรูด จำนวน 200 กรัม หรือ 2 ชีด มีสรรพคุณบรรเทาลมวิงเวียน แต่งกลิ่นให้หอม และทำให้ผิวชุ่มชื้น
(5)	MS ตะไคร้ S/I ตะไคร้	ตะไคร้จำนวน 200 กรัม หรือ 1 ชีด มีสรรพคุณ บรรเทาอาการปวดเมื่อย ลดอาการอักเสบ ช่วยแต่ง กลิ่นให้หอม
(6)	MS ใบมะขาม S/I ใบมะขาม	ใบมะขามจำนวน 300 กรัม หรือ 3 ชีด มีสรรพคุณ บรรเทาอาการคันตามร่างกาย และช่วยบำรุงผิว

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(7)	MS ขมิ้นชัน S/I ขมิ้น	ขมิ้นจำนวน 100 กรัม หรือ 1 ซีด สรรพคุณบรรเทาอาการฟกช้ำ ต้ออาการอักเสบ และแก้โรคผิวหนัง
(8)	MS ใบส้มป่อย S/I ใบส้มป่อย	ใบส้มป่อย จำนวน 100 กรัม หรือ 1 ซีด มีสรรพคุณช่วยบำรุงผิว
(9)	MS เปลือกแกง S/I เปลือกแกง	เปลือกแกง จำนวน 60 กรัม หรือ 2 ซ้อนโต๊ะ มีสรรพคุณช่วยลดความร้อนและช่วยหายาผ่านซึมผิวหนังได้สะดวก
(10)	MS การบูร S/I การบูร	การบูร จำนวน 30 กรัม หรือ 1 ซ้อนโต๊ะ สรรพคุณแต่งกลิ่น บำรุงหัวใจและแก้ผุพอง
(11)	MS พิมเสน S/I พิมเสน	พิมเสน จำนวน 30 กรัม หรือ 1 ซ้อนโต๊ะ สรรพคุณแต่งกลิ่น แก้ผุพอง และแก้หัวด
(12)	MS อุปกรณ์ทั้งหมด CU กะลามัง CU ครก CU ถาด CU ช้อน CU ทัพพี CU กรรไกร CU มีด CU เขียง CU ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ CU เชือก	บรรยาย สำหรับอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ ได้แก่ กะลามัง ครก ถาด ช้อน ทัพพี กรรไกร มีด เขียง ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ และเชือก
(13)	MS ภาพรวมวัตถุดิบและอุปกรณ์	บรรยาย สำหรับอุปกรณ์ในการทำลูกประคบ ได้แก่ กะลามัง ครก ถาด ช้อน ทัพพี กรรไกร มีด เขียง ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ และเชือก
(14)	MS ภาพรวมวัตถุดิบและอุปกรณ์	เมื่อเตรียมวัตถุดิบและอุปกรณ์เรียบร้อยแล้ว
(15)	MS ล้างสมุนไพรใบมะกรูด ตะไคร้ S/I ล้างสมุนไพร	คราวนี้มาถึงวิธีการทำลูกประคบ เริ่มจากการล้างวัตถุดิบ ใบมะกรูด ตะไคร้ และสมุนไพรอื่น ๆ ให้สะอาด

ลำดับที่	ภาพ	เสียง
(16)	MS หั่นสมุนไพร	จากนั้นนำวัตถุดิบแต่ละประเภทมาหั่นอย่างละเอียด การหั่นอย่างละเอียดเพื่อให้วัตถุดิบได้คลุกเคล้ามีกลิ่นหอม เมื่อหั่นวัตถุดิบได้มากพอสมควร
	S/I หั่นวัตถุดิบ	สำหรับทำลูกประคบ 2-3 ลูก
(17)	MS นำสมุนไพรใส่ครก	ก็นำวัตถุดิบที่หั่นแล้วใส่ครกเพื่อโขลกพอยหยาบ
	MS โขลกวัตถุดิบ	วัตถุดิบที่อยู่ในครกเพื่อโขลกมีไพล ตะไคร้ ผิวมะกรูด ขมิ้น
(18)	MS โขลกวัตถุดิบ	เมื่อห่อสมุนไพรมาห่อในผ้าจะทำให้มีน้ำสมุนไพรซึมออกมาข้างนอก ควรโขลกพอยหยาบ เมื่อโขลกเสร็จแล้วให้ตัดสมุนไพรใส่กะลามังหรืออ่างใบใหญ่
(19)	MS ใส่ใบส้มป่อยและใบมะขาม	เด็ดใบมะขามและใบส้มป่อยใส่ลงแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน
(20)	MS เด็ดใบมะขาม	เพื่อให้วัตถุดิบนั้นคลุกเคล้ากัน ข้อที่ควรคำนึงถึงไม่ควรนำใบมะขามมาโขลกพร้อมกับวัตถุดิบจะมีกลิ่นเหม็นเขียว
(21)	CU ใบส้มป่อยแห้ง	และในกรณีที่ไม่มีใบส้มป่อยสด ๆ ใช้ใบส้มป่อยที่เป็นของแห้งได้
(22)	MS ใส่เกลือ การบูร พิมเสน	เมื่อวัตถุดิบคลุกให้เข้ากันแล้วให้ใส่เกลือ การบูร และพิมเสน คลุกให้เข้ากันแล้วจะทำให้มีกลิ่นหอมเพิ่มขึ้น
	S/I ผสมคลุกเคล้า	
(23)	CU วางผ้าบนโต๊ะ	จากนั้นนำผ้าที่ใช้ห่อลูกประคบมาวางบนโต๊ะ
(24)	MS ตักวัตถุดิบใส่บนผ้า	ตักวัตถุดิบที่คลุกแล้วลงบนผ้าให้มีปริมาณพอเหมาะ
	S/I ห่อเป็นลูกประคบ	
(25)	CU การห่อลูกประคบ	กับขนาดของลูกประคบ จากนั้นรวบชายผ้าเข้าหากัน
(26)	MS การห่อลูกประคบใช้เชือกผูก	พยายามทำให้ลูกประคบมีลักษณะกลม ใช้เชือกรัดผ้าให้แน่น

เครื่องมือประเมิน
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

การประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดประเมินพฤติกรรมในการทำงานในกลุ่มของนักเรียนแต่ละคนตามความเป็นจริง โดยมีระดับคะแนน 3 หมายถึง ดีมากหรือดี คะแนนระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง และ คะแนนระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

กลุ่มที่.....

ลำดับที่	ความตั้งใจ ในการทำงาน			การแสดงความ คิดเห็นหรือ การมีส่วนร่วม			ความ รับผิดชอบใน การทำงาน			การเสียสละ ในการทำงาน			การตัดสินใจและ การแก้ปัญหา			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

การประเมินชิ้นงาน (การทำลูกประคบ)

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

คำชี้แจง โปรดประเมินการทำลูกประคบตามเกณฑ์ที่กำหนด 2 หมายถึง ได้ 2 คะแนน 1 หมายถึง ได้ 1 คะแนน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน	
	2	1
1. รูปทรงของลูกประคบ 1.1 ตั้งแข็งแรงและได้ทรงกลม 1.2 ตั้งไม่ได้และไม่ทรงกลม 2. การห่อลูกประคบ 2.1 ห่อได้สวยงามและเรียบร้อย 2.2 ไม่เรียบร้อยและไม่สวยงาม 3. กลิ่นของลูกประคบ 3.1 มีกลิ่นสรรพคุณของยา 3.2 ไม่มีกลิ่นสรรพคุณของยา 4. ขนาดของลูกประคบ 4.1 มีขนาดพอเหมาะในการใช้ 4.2 มีขนาดไม่พอเหมาะผิดสัดส่วน 5. ความประณีตของลูกประคบ 5.1 มีความละเอียดและประณีตของลูกประคบ 5.2 ขาดความประณีตของลูกประคบ		

ลงชื่อ.....

(ผู้ประเมิน).....

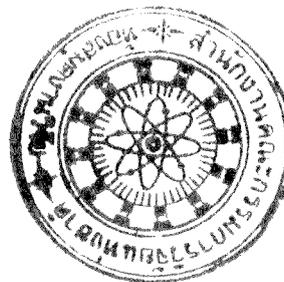
ภาคที่ 3
คู่มือเผชิญประสบการณ์

คำนำ

คู่มือเผชิญประสบการณ์เป็นเอกสารสำหรับนักเรียนเพื่อใช้ในการเผชิญประสบการณ์ ช่วยให้นักเรียนปฏิบัติภารกิจและงานได้ครบ คู่มือเผชิญประสบการณ์ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์/พร้อมเฉลย แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติใช้สำหรับเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับภารกิจและงานที่นักเรียนได้ทำ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์/พร้อมเฉลย

คู่มือเผชิญประสบการณ์จึงมีประโยชน์ต่อนักเรียน นักเรียนต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจและงานที่กำหนดไว้และประกอบภารกิจและงานให้ครบถ้วนและบันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ขอให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการเรียนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นตอนการเรียนแบบอิงประสบการณ์มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

1. **ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (Pre-test)** เป็นการทดสอบนักศึกษา ก่อนเผชิญประสบการณ์ ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบคู่ขนาน โดยทดสอบด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

2. **ปฐมนิเทศก่อนเผชิญประสบการณ์ (Briefing)** เป็นการแนะนำประสบการณ์หลักและประสบการณ์รองที่นักเรียนต้องเผชิญ อธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์ เสนอประสบการณ์ เสนอบริบทและสถานการณ์ อธิบายขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และแนวทางการประเมิน

3. **เผชิญประสบการณ์ (Coping)** เป็นการเผชิญประสบการณ์ตามขั้นตอนของภารกิจและงานตามแผนเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วยการเรียนรู้กับครู (TDL) การเรียนกับเพื่อน (PDL) และการเรียนด้วยตนเอง (SDL)

การเรียนรู้กับครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (TDL) เป็นการเรียนที่ครูเป็นผู้กำกับการเรียน ได้แก่ ให้คำแนะนำ และให้ความรู้ สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม วิพากษ์ผลงาน สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และตรวจสอบผลงานที่นักเรียนทำ

การเรียนกับเพื่อน (PDL) เป็นการเรียนที่เพื่อนกำกับ ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ โดยการทำงานร่วมมือกันฝึกปฏิบัติ นำเสนอผลงาน และประเมินผลงาน

การเรียนด้วยตนเอง (SDL) เป็นการเรียนที่นักเรียนเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้แก่ อ่านประมวลสาระ ชมวีดิทัศน์ บันทึกสาระสำคัญ ศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติ และเขียนเรียงความ

4. **รายงานความก้าวหน้า (Reporting)** โดยให้นักเรียนรายงานความก้าวหน้าในแต่ละภารกิจที่ได้เผชิญประสบการณ์ให้ครูทราบ

5. **รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (Debriefing)** ให้นักเรียนนำเสนอผลงานจากการเผชิญประสบการณ์

6. **สรุปผลการเผชิญประสบการณ์** นักเรียนและครูช่วยกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

7. **ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (Post-test)** เป็นการทดสอบนักเรียนหลังเผชิญ

ประสบการณ์ โดยใช้แบบทดสอบแบบถ่วงน้ำหนัก ด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ส่วนประกอบของคู่มือเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) แบบฝึกปฏิบัติ และ (3) แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

1. **แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์** เป็นการวัดและประเมินระดับความรู้เดิมของนักเรียน แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ภาคทฤษฎี มีจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

2. **แบบฝึกปฏิบัติ** ใช้ควบคู่กับแผนเผชิญประสบการณ์ นักศึกษาต้องทำภารกิจและงานลงในแบบฝึกปฏิบัติ ได้แก่ การบันทึกสาระสำคัญ การทำกิจกรรมกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ การเสนอผลงาน และการประเมินผลงาน

3. **แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์** เป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนหลังจากเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ภาคทฤษฎี มีจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

การเตรียมตัวของนักเรียน

การเตรียมตัวของนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ มีดังนี้

1. นักเรียนต้องศึกษาคือคู่มือเผชิญประสบการณ์ และภารกิจและงานอย่างละเอียดก่อนเผชิญประสบการณ์

2. การเผชิญประสบการณ์ในแต่ละภารกิจและงาน การปฏิบัติงานเป็นกลุ่มต้องมีหัวหน้ากลุ่มเพื่อดูแลให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมมือกันทำงาน ร่วมรับผิดชอบ มีการแสดงความคิดเห็น ช่วยกันแก้ปัญหา หากพบปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ และยอมรับคำแนะนำจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและจากครูผู้สอน พร้อมทั้งปรับปรุงงานและพฤติกรรม ซึ่งขณะที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์เป็นกลุ่มนี้ได้มีการประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลด้วย

3. ในการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และแบบฝึกปฏิบัติให้นักเรียนตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถของตนเอง

บทบาทนักเรียน

บทบาทนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ มีดังนี้

1. นักเรียนต้องศึกษาแผนเผชิญประสบการณ์ และภารกิจและงานอย่างละเอียดก่อนเผชิญ

ประสบการณ์

2. การเผชิญประสบการณ์ในแต่ละภารกิจและงาน ที่ให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม โดยมีหัวหน้ากลุ่มเพื่อดูแลให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันทำงาน รับผิดชอบงาน ช่วยกันแก้ปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันและยอมรับคำแนะนำจากเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ในชั้นเรียน และจากครูผู้สอน พร้อมทั้งปรับปรุงงาน และพฤติกรรมกลุ่ม

3. นักเรียนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจและงานทุกครั้ง เช่น ดินสอ ยางลบ ปากกา ไม้บรรทัด ฯลฯ

4. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์และทำภารกิจและงานที่ได้รับมอบหมาย ให้นักเรียนตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถ

5. การปฏิบัติงานขณะเผชิญประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผน การเตรียมการ และการดำเนินการฝึกปฏิบัติให้นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและรายบุคคล

คู่มือเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ชื่อ _____ นามสกุล _____

ระดับชั้น _____

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์**หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่**

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่
เลือกมีจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 10 นาที

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ก. นิสิตและนักศึกษา
 - ข. ครูและข้าราชการ
 - ค. ทหาร
 - ง. เกษตรกร
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - ก. การสร้างความสุข
 - ข. การมีอายุที่ยั่งยืน
 - ค. การผลิตสินค้าและบริการ
 - ง. การมีสุขภาพที่แข็งแรง
3. ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. ความปลอดภัย
 - ข. ความมีขันติ
 - ค. การเสียสละ
 - ง. การพึ่งพาตนเอง
4. เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างผสมผสานเป็นสัดส่วนกี่ส่วน
 - ก. 1 ส่วน
 - ข. 2 ส่วน
 - ค. 3 ส่วน
 - ง. 4 ส่วน
5. การแบ่งพื้นที่ดินเป็นส่วนตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่
 - ก. ทำหมืองแร่
 - ข. ทำบ่อเกลือ

- ค. ทำไร่
- ง. ทำปุ๋ย
6. สัดส่วนของที่อยู่อาศัยในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ควรมีร้อยละเท่าใด
- ก. ร้อยละ 10
- ข. ร้อยละ 20
- ค. ร้อยละ 30
- ง. ร้อยละ 40
7. การดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นต้นแรก คือข้อใด
- ก. การเตรียมเงินลงทุน
- ข. การจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
- ค. การรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์
- ง. การดำเนินธุรกิจชุมชน
8. นายขวง เขียวนิล ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้พัฒนาพืชผลทางเกษตรโดยยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยทำกิจกรรมใด
- ก. ทำปุ๋ยหมักใส่กับดิน
- ข. ฉีดสารเคมีเพื่อฆ่าแมลง
- ค. นำดินใหม่มาใส่เพิ่มเติม
- ง. ขุดบ่อน้ำเพิ่มขึ้นตลอดเวลา
9. กิ่งไม้หรือใบไม้ที่ไม่ใช้ในศูนย์ศรีขวงนำมาทำอะไร
- ก. ทำบ่อเลี้ยงปลา
- ข. ทำถ่านไว้ใช้
- ค. ทำกระถางต้นไม้
- ง. ทำทรงเลี้ยงนก
10. ศูนย์ศรีขวงทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเลี้ยงสัตว์ประเภทใด
- ก. วัว
- ข. ควาย
- ค. กบ
- ง. ม้า

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

1. ง
2. ค
3. ง
4. ง
5. ค
6. ก
7. ข
8. ก
9. ข
10. ค

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การดูงานการเกษตรทฤษฎีใหม่ภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายขวง เขียวนิล)

ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 การเตรียมการดูงาน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.2

งานที่ 1.1 ชมวิดิทัศน์เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเกษตรทฤษฎีใหม่

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

1) เกษตรทฤษฎีใหม่ _____

2) ศูนย์ศรีขวง _____

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1-2.2

งานที่ 2.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจ

พอเพียง

บันทึกสาระสำคัญ

1) เศรษฐกิจพอเพียง _____

2) เกษตรทฤษฎีใหม่ _____

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง _____

ภารกิจที่ 3 งานที่ 3.1 – 3.7

งานที่ 3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน

ชื่อกลุ่ม _____

ลำดับที่	ชื่อนามสกุลสมาชิก	ตำแหน่ง
1		
2		
3		
4		
5		

หัวข้อที่ศึกษา	การศึกษา		สรุปสาระสำคัญ
	แล้ว	ยังไม่ได้ศึกษา	
3.2 ศึกษาการแบ่งปันพื้นที่ในการเกษตรทฤษฎีใหม่			
3.3 ศึกษาการผสมผสานทางการเกษตร			
3.4 ศึกษาการนำของที่เหลือใช้ในการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์			

หัวข้อที่ศึกษา	การศึกษา		สรุปสาระสำคัญ
	แล้ว	ยังไม่ได้ศึกษา	
3.5 ศึกษาการเพิ่มรายได้จากการเกษตร			
3.6 ศึกษาการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง			

งานที่ 3.7 มอบหมายงานในกลุ่มแต่ละคนต้องศึกษา

ภารกิจที่ 4 งานที่ 4.1 – 4.3

จัดหัวข้อ	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
4.1 กระจาย ปากกาและดินสอ				
4.2 ก่อสร้างบันทึกภาพ				
4.3 หมวก				

ประสบการณ์รองที่ 1.1.2 การดำเนินการดูงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.2

งานที่ 1.1 ฟังการปฐมนิเทศ

งานที่ 1.2 เดินทางไปดูงานที่อำเภอ _____ จังหวัด _____

ศูนย์ศรีสว่าง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.9

งานที่ 2.1 ฟังการบรรยายของภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายขวง เขียวนิล)

งานที่ 2.3 ดูงานพื้นที่ทำไร่

งานที่ 2.4 ดูงานพื้นที่การเลี้ยงสัตว์

งานที่ 2.5 ดูงานบ่อน้ำ

งานที่ 2.6 ดูงานการเผาถ่าน

งานที่ 2.7 ดูงานการเพาะเห็ดฟาง

งานที่ 2.8 ดูงานการทำปุ๋ยหมัก

งานที่ 2.9 ดูงานทำน้ำสกัดชีวภาพ

ภารกิจ 3 งานที่ 3.1-3.2

งานที่ 3.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดูงาน

งานที่ 3.2 สรุปการดูงาน

ภารกิจที่ 4 งานที่ 4.1 – 4.3

งานที่ 4.1 นำเสนอผลงาน

ชื่อผู้เสนอผลงาน _____

ประเด็นในการนำเสนอ _____

งานที่ 4.2 วิพากษ์

งานที่ 4.3 สรุป

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การเตรียมการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.9

งานที่ 1.1 กำหนดชื่อศูนย์

งานที่ 1.2 กำหนดพื้นที่เป็นไร่

งานที่ 1.3 กำหนดพื้นที่นา

งานที่ 1.4 กำหนดพื้นที่สวน

งานที่ 1.5 กำหนดพื้นที่ทำการเลี้ยงสัตว์

งานที่ 1.6 กำหนดพื้นที่ในการทำประมง

งานที่ 1.7 กำหนดพื้นที่ทำบ่อน้ำ

งานที่ 1.8 กำหนดพื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.2

งานที่ 2.1 กำหนดผลผลิตที่เพิ่มภายใต้จากการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการประมง

งานที่ 2.2 กำหนดวัสดุเหลือใช้จากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การปฏิบัติการทำแผนงานการเกษตรทฤษฎีใหม่

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การดำเนินการทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.6

งานที่ 1.1 เขียนชื่อศูนย์

งานที่ 1.2 เขียนเกี่ยวกับขนาดของพื้นที่ ขนาดของพื้นที่นา ปลุกพืช เลี้ยงสัตว์ การประมง บ่อน้ำ และที่อยู่อาศัย

งานที่ 1.3 เขียนประเภท จำนวน และผลผลิตที่จะได้การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

งานที่ 1.4 เขียนผลพลอยได้การนำมาใช้ประโยชน์จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

งานที่ 1.5 เขียนแหล่งเงินทุนประมาณค่าใช้จ่ายและรายรับที่ได้

งานที่ 1.6 ตรวจสอบแผนงาน

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.5

งานที่ 2.1 วาดภาพและระบายสีพื้นที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือก
จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน เวลา 10 นาที

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งแนะแนวทางการดำเนินให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ก. ผู้พิพากษา
 - ข. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - ค. เกษตร
 - ง. นักข่าว
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - ก. การสร้างภูมิคุ้มกัน
 - ข. การผลิตสินค้าและบริการ
 - ค. ความสามัคคี
 - ง. ความอยู่รอด
3. ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด
 - ก. การเสียสละ
 - ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. การพึ่งพาตนเอง
 - ง. ความเสมอภาค
4. เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างผสมผสานเป็นสัดส่วนมีกี่ส่วน
 - ก. 4 ส่วน
 - ข. 5 ส่วน
 - ค. 6 ส่วน
 - ง. 7 ส่วน
5. การแบ่งพื้นที่ดินเป็นสัดส่วนตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อทำอะไร
 - ก. การขุดพลอย
 - ข. การทำหัตถกรรม

- ค. การทำนา
ง. การเพาะเห็ดฟาง
6. สัตว์ส่วนสำหรับเก็บสระน้ำหรือบ่อน้ำเพื่อใช้ตลอดปีควรมีร้อยละเท่าใด
- ก. ร้อยละ 10
ข. ร้อยละ 20
ค. ร้อยละ 30
ง. ร้อยละ 40
7. การดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นตอนใดเป็นการจัดหาแหล่งเงินทุนร่วมกันสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานผลประโยชน์ร่วมกัน
- ก. การรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์
ข. การดำเนินธุรกิจชุมชน
ค. การจัดการพื้นที่
ง. การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น
8. ศูนย์ศรียวงได้พัฒนาผลทางการเกษตรโดยยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยทำกิจกรรมใด
- ก. ใช้เครื่องยนต์สมัยใหม่ปรับพื้นดิน
ข. ทำถ่านเผาหน้าเศษถ่านใส่ดิน
ค. นำกบมาเลี้ยงใกล้บริเวณต้นไม้
ง. ทำปุ๋ยหมักใส่ดิน
9. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรสมัยใหม่ได้ทำถ่านเพื่อไว้ใช้หรือขายโดยทำจากอะไร
- ก. อีฐก้อนเล็ก
ข. ปุ๋ยหมักมารวมเป็นก้อน
ค. เศษพืชหรือซากสัตว์ที่ตายแล้ว
ง. กิ่งไม้หรือลำต้นที่ตัดไม่ใช่แล้ว
10. ศูนย์ศรียวงเลี้ยงสัตว์ประเภทใดในแนวเกษตรทฤษฎีใหม่
- ก. แมว
ข. หมา
ค. กบ
ง. นก

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่

1. ค
2. ข
3. ค
4. ก
5. ค
6. ค
7. ข
8. ง
9. ง
10. ค

คู่มือเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....
ระดับชั้น.....

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี และตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ
 2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทั้ง 2 ตอน

ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือกข้อ
 ละ 1 คะแนน จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน 5 นาที

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ก. นิสิตและนักศึกษา
 - ข. ครูและข้าราชการ
 - ค. ทหาร
 - ง. เกษตรกร
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - ก. การสร้างความสุข
 - ข. การมีอายุที่ยั่งยืน
 - ค. การมีสินค้าและบริการ
 - ง. การมีสุขภาพที่เข้มแข็ง
3. ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. ความปลอดภัย
 - ข. ความมีขันติ
 - ค. ความเสียสละ
 - ง. ความพึ่งพาตนเอง
4. ข้อใดคือวัสดุที่ใช้ในการทำหัวใจ
 - ก. ไม้บรรทัด
 - ข. ปูนแดง

ค. แป้งข้าวเจ้า

ง. เพชรกระจก

5. ในการปิดหุ่นควรดำเนินการอย่างไร

ก. ใช้ไม้ตอกตะปู

ข. ใช้กระดาษปิดทับ

ค. ใช้ผ้าเย็บกับหุ่น

ง. ใช้ปูนปลาสเตอร์หล่อ

6. การปั้นหน้าโขนเป็นการทำส่วนละเอียดต่างๆ โดยใช้อะไรทำ

ก. ใช้เล็บปั้น

ข. ใช้ลวดตีลาย

ค. ใช้ไม้บรรทัด

ง. ใช้เหล็ก

7. การประดับกระจกหรือพลอยจะดำเนินการเมื่อใด

ก. เมื่อระบายสี

ข. เขียนส่วนประกอบ

ค. ลงรักปิดทองคำเปลว

ง. การถอดหุ่น

8. การระบายสีหัวโขนให้สวยงามควรใช้สีประเภทใด

ก. สีเทียน

ข. สีน้ำ

ค. สีโปสเตอร์

ง. สีฝุ่น

9. ข้อใดที่สะท้อนให้เห็นว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมไทย (นทรี รอดไทย) นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ก. ให้ชุมชนร่วมกันทำหัวโขนโดยให้ค่าจ้าง

ข. เปิดร้านขายในชุมชน

ค. สอนให้กับผู้ที่สนใจ

ง. ใช้วัสดุที่คนไทยทำ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. ง

2. ค

3. ง

4. ข

5. ข

6. ข

7. ค

8. ง

9. ข

10. ค

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำห้วยโชนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำห้วยโชน

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.5

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทำห้วยโชนตามแนว
เศรษฐกิจพอเพียง

งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

1) เศรษฐกิจพอเพียง _____

2) การทำห้วยโชน _____

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำห้วยโชนกับเศรษฐกิจพอเพียง _____

งานที่ 1.3 ชมวิดีโอเรื่อง “การทำห้วยโชน”

งานที่ 1.4 บันทึกสาระสำคัญ

1) วัสดุที่ใช้ในการทำห้วยโชน _____

2) เครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโชน _____

3) ขั้นตอนการทำหัวโชน _____

งานที่ 1.5 ศึกษาที่มุมหนังสือเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและเศรษฐกิจพอเพียง

สาระสำคัญที่ได้รับ _____

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1-2.3

งานที่ 2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน 5 กลุ่ม

ชื่อกลุ่ม _____

สมาชิกคนที่ _____ ตำแหน่ง _____

สมาชิกคนที่ _____ ตำแหน่ง _____

สมาชิกคนที่ _____ ตำแหน่ง _____

สมาชิกคนที่ _____ ตำแหน่ง _____

งานที่ 2.2 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะสรุป

งานที่ 2.3 เขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อเรื่อง

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำหัวโขน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.10

งานที่ 1.1 – 1.10 จงกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มี หรือ ไม่มี และเขียนรายละเอียดในกรณีที่
มีปัญหาและการแก้ปัญหา

จัดหาวัสดุ	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1.1 กระดาษ				
1.2 รั้งน้ำเกลี้ยง				
1.3 ปูนแดง				
1.4 ทองคำเปลว				
1.5 กระจกสี				
1.6 พลอยกระจก				
1.7 สีฝุ่น				
1.8 ทากาว				
1.9 แป้งเปียก				
1.10 ลวด				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.11

งานที่ 2.1 – 2.11 จงกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มี หรือ ไม่มี เขียนรายละเอียดในกรณีที่มี
ปัญหาและการแก้ปัญหา

จัดหาวัสดุ	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
2.1 แม่พิมพ์หินสบู่				
2.2 มีดตัดกระดาษ				
2.3 เพชรกระจก				
2.4 กรรไกร				
2.5 เข็มเย็บ				
2.6 ฝ้าย				
2.7 ด้าย				
2.8 สิวหน้าต่าง ๆ				
2.9 เขียงไม้				
2.10 แปรงทาสี				
2.11 ฟู่กัน				

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การปฏิบัติการทำหัวโขน

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปั้นใบหน้ารูปโขน

ภารกิจ 1 งานที่ 1.1-1.7

การปิดหุ่น	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1.1 เลือกรุ่นที่ทำ				
1.2 ฉีกกระดาษลู่ปูน				
1.3 ตัดเป็นสี่เหลี่ยมขนาดน้อยกว่าฝ่ามือ				
1.4 ทาแป้งเปียกให้ทั่ว				
1.5 ปิดกระดาษทับซ้อนกัน 2 - 3 แผ่น				
1.6 ปิดทับบนหุ่นเป็นลำดับจนทั่วหุ่น				
1.7 ฝั่งแดดให้สนิท				

ภารกิจ 2 งานที่ 2.1 – 2.6

ถอดหุ่น	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
2.1 กรีดลากศิระลากตอนบนให้ขาดเป็นทางลงไปด้านหลัง				
2.2 ถอดศิระกระดาษออกจากหุ่น				
2.3 เชียบประสานริมกระดาษที่ขาด				
2.4 ปิดกระดาษทับแนวตั้งด้านนอก				

ถอดหุ่น	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
2.5 ปิดกระดาษทับแนวตั้งด้านในให้เรียบ				
2.6 ตัดริมส่วนขอบล่างของศีรษะ				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 3.1 – 3.5

ปฏิบัติการปั้นใบหน้าหัวโขน	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
3.1 ใช้ลวดตีลายทำให้อ่อน				
3.2 ปั้นส่วนคิ้วตา จมูก ปาก และขอบล่าง				
3.4 ประดับส่วนเกี่ยวข้องกับรักร่อย				
3.5 ประดับกระจังซุ้มบนวงล้อมจอมชฎามงกุฎ				

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การตกแต่งหัวโขน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.4

สร้างลวดลาย	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1. ลงรักปิดทอง				
1.1 ตีพิมพ์เป็นลวดลายโดยใช้รอกตีลาย				
1.2 ตัดลวดลายประดับบนหน้า				
1.3 ทารักน้ำเกลี้ยงทับส่วนที่เป็นลวดลาย				
1.4 ปิดด้วยทองคำเปลวมาปิดทับ				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.2

ระดับกระจกหรือพลอยกระจก	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
3.1 ติดกระจกให้ติดกับตัวลาย				
3.2 ทาด้วยรักลงตรงตำแหน่ง				

ภารกิจที่ 3 งานที่ 3.1 – 3.2

ระบายสีและเขียนส่วนละเอียด	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
3.1 ระบายสี				
3.2 เขียนส่วนละเอียด				

ภารกิจที่ 4 งานที่ 4.1 – 4.4

งานที่ 4.1 นำเสนอผลงาน

ผู้นำเสนอผลงาน _____

ประเด็นที่นำเสนอ _____

งานที่ 4.2 วิพากษ์

งานที่ 4.3 สรุป

งานที่ 4.4 เขียนเรียงความเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการทำหัวโขนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำห้วงโชนของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี และตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ
2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบ

ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือก
ข้อละ 1 คะแนน จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน 5 นาที

- เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งเน้นแนวทางการดำเนินให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ผู้พิพากษา
 - เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - เกษตรกร
 - นักข่าว
- เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - การสร้างภูมิคุ้มกัน
 - การผลิตสินค้าและบริการ
 - ความสามัคคี
 - ความอยู่รอด
- ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด
 - การเสียสละ
 - ความซื่อสัตย์
 - การพึ่งพาตนเอง
 - ความเสมอภาค
- ข้อใดคือวัสดุที่ใช้ในการทำห้วงโชน
 - เพชรกระฉก
 - เจียงไม้
 - แม่พิมพ์หินสบู่
 - ปูนแดง

5. ในการปิดหุ่นควรดำเนินการอย่างไร
- ใช้เศษผ้าปะตามหุ่น
 - ใช้เทปกาวยันรอบหุ่น
 - ใช้กระดาษปิดทับ
 - ใช้แป้งข้าวเจ้าทาให้ทั่ว
6. การปั้นหน้าโขนต้องใช้อะไรในการทำรายละเอียดต่าง ๆ บนใบหน้า
- ใช้แป้ง
 - ใช้กระดาษ
 - ใช้ล็กตีลาย
 - ใช้ไม้ نرم
7. กาวทารักทับส่วนที่เป็นลวดลายต่าง ๆ เป็นขั้นตอนใดของการทำหัวโขน
- ปั้นรักตีลาย
 - ลงรักปิดทอง
 - ประดับกระจก
 - ประดับพลอย
8. สีฝุ่นนำมาใช้ในขั้นตอนใดของการทำหัวโขน
- การลงรักปิดทอง
 - การถอดหุ่น
 - การปั้นหุ่น
 - การระบายสีหัวโขน
9. ข้อใดสะท้อนให้เห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมไทย (นัตที่ รอดภัย) ได้นำหลักเศรษฐกิจ
- พอเพียงมาใช้
- ใช้วัสดุอย่างประหยัด
 - ไม่รับแรงงานเพิ่มทำในครอบครัว
 - เผยแพร่ความรู้ให้ผู้สนใจ
 - ให้ชุมชนมีรายได้โดยให้ช่วยทำหัวโขน

10. นายนที รอดไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมไทย นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลักใดมาใช้
- ก. รักสันโดษ
 - ข. ความอดทน
 - ค. เมตตากรุณา
 - ง. หลักพึ่งพาตนเอง

ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง จงป็นหน้าหัวข้อและติลลวตลายในเวลา 10 นาที จากวัสดุอุปกรณ์ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การทำหัวใจของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. ค
2. ข
3. ค
4. ง
5. ค
6. ค
7. ข
8. ง
9. ง
10. ง

คู่มือเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อ.....นามสกุล.....

ระดับชั้น.....

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี และตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ
 2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทั้ง 2 ตอน

ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือก ข้อละ 1 คะแนน จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน 5 นาที

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ก. ผู้พิพากษา
 - ข. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
 - ค. เกษตร
 - ง. นักข่าว
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - ก. การสร้างภูมิคุ้มกัน
 - ข. การผลิตสินค้าและบริการ
 - ค. ความสามัคคี
 - ง. ความอยู่รอด
3. ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญที่สุด
 - ก. การเสียสละ
 - ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. การพึ่งพาตนเอง
 - ง. ความเสมอภาค
4. ด้วยาประเภทใดที่มีสรรพคุณช่วยบำรุงหัวใจ
 - ก. พิมเสน
 - ข. การบูร
 - ค. ตะไคร้บ้าน

ง. ขมิ้นอ้อย

5. สมุนไพรประเภทใดที่ใช้บรรเทาลมวิงเวียนศีรษะ

ก. มะกรูด

ข. ขมิ้นชัน

ค. ใบมะขาม

ง. เหง้าไพล

6. ข้อใดคืออุปกรณ์ในการทำลูกประคบ

ก. ผ้าสำหรับห่อลูกประคบ

ข. ตะกร้าใส่ลูกประคบ

ค. ถุงพลาสติก

ง. พลาสติกใสสีขาว

7. ก่อนที่จะโขลกตัวยา คือ เหง้าไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ ควรทำอย่างไร

ก. ต้ม

ข. ผึ่งแดด

ค. หั่น

ง. ตากแดด

8. ก่อนที่จะทำประคบควรนำลูกประคบไปทำอะไรก่อน

ก. แช่สมุนไพรที่โขลกไว้

ข. นึ่งในหม้อนึ่ง

ค. แช่ในตู้เย็นแล้วเผาตากแดด

ง. แช่ในน้ำอุ่น

9. การทดสอบว่าลูกประคบนั้นร้อนหรือไม่ควรทดสอบด้วยอะไร

ก. ปรอทวัดอุณหภูมิ

ข. แตะที่ใบหน้า

ค. แช่ในน้ำ

ง. แตะที่หลังมือ

10. การทำลูกประคบของครูปราณียึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในด้านใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. การรู้จักแบ่งปัน

ค. ความประหยัด

ง. การฟังพากันเองเป็นหลัก

ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ

ให้นักเรียนนำพืชสวนครัวที่อยู่ในตะกร้าบนโต๊ะมาผสมเป็นตัวยาลูกประคบ แล้วห่อลูก
ประคบให้ได้ 1 ลูก เวลา 10 นาที (10 คะแนน)

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำดูประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. ก
2. ข
3. ค
4. ข
5. ก
6. ก
7. ค
8. ง
9. ง
10. ง

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ประสบการณ์หลักที่ 3.1 การเตรียมวัสดุและเครื่องมือในการทำลูกประคบ

ประสบการณ์รองที่ 3.1.1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำลูกประคบตาม
แนวเศรษฐกิจพอเพียง

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.2

งานที่ 1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำลูกประคบตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
งานที่ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ

1) เศรษฐกิจพอเพียง _____

2) การทำลูกประคบ _____

3) ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำลูกประคบกับเศรษฐกิจพอเพียง _____

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1-2.2

งานที่ 2.1 ชมวีดิทัศน์เรื่อง การทำลูกประคบ

งานที่ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ

1) วัสดุที่ใช้ในการทำลูกประคบ _____

2) เครื่องมือที่ใช้ในการทำลูกประคบ _____

3) ขั้นตอนในการทำลูกประคบ _____

ภารกิจที่ 3 งานที่ 3.1 – 3.2

งานที่ 3.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 คน 5 กลุ่ม

ชื่อกลุ่ม _____

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุลของสมาชิก	ตำแหน่ง
1		
2		
3		
4		

งานที่ 3.2 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะสรุป

งานที่ 3.3 เขียนสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อเรื่อง

ประสบการณ์รองที่ 3.1.2 การจัดหาวัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในการทำลูกประคบ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.10

งานที่ 1.1 – 1.10 จงกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มี หรือ ไม่มี และเขียนรายละเอียดในกรณีที่มีปัญหาและการแก้ปัญหา

จัดหาวัสดุ	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1.1 เหน้าไฟลหรือหัวไฟล				
1.2 ผิวมะกรูด				
1.3 ตะไคร้บ้าน				
1.4 ใบมะขาม				
1.5 ขมิ้นชัน				
1.6 ขมิ้นอ้อย				
1.7 ใบส้มป่อย				
1.8 เกลือแกง				
1.9 การบูร				
1.10 พิมเสน				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.5

งานที่ 2.1 – 2.5 จงกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มี หรือ ไม่มี เขียนรายละเอียดในกรณีที่มี
ปัญหาและการแก้ปัญหา

อุปกรณ์	มี	ไม่มี	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1. ผ้าสำหรับห่อลูกประกอบ				
2. เชือก				
3. ครก				
4. เขียง				
5. มีด				

ประสบการณ์หลักที่ 3.2 การปฏิบัติการทำลูกประกอบ

ประสบการณ์รองที่ 3.2.1 การดำเนินการทำลูกประกอบ

ภารกิจ 1 งานที่ 1.1-1.3

ผสมสมุนไพร	ทำ	ไม่ทำ	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1.1 หั่นหัวเหง้าไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย ตะไคร้ และผิว มะกรูด				
1.2 โขลกพอหยาบโดยนำมารวมกัน				
1.3 ใส่ใบมะขาม ใบส้มป่อย มาตำ ผสมกับเหง้าหัวเหง้าไพล ขมิ้นชัน ขมิ้นอ้อย เกลือ การบูร และ พิมเสน				

ภารกิจ 2 งานที่ 2.1 – 2.5

ห่อลูกประคบ	ทำ	ไม่ทำ	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
2.1 แบ่งตัวยายออกเป็น 2 หรือ 3 ส่วน				
2.2 วางผ้าสำหรับห่อ				
2.3 ตักตัวยาวางบนผ้า				
2.4 ห่อตัวยายให้มีลักษณะก้อนกลม				
2.5 เชือกมัดให้แน่น				

ประสบการณ์รองที่ 3.2.2 การดำเนินการใช้ลูกประคบ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1.1 – 1.3

ใช้ลูกประคบ	ทำ	ไม่ทำ	ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1.1 นึ่งลูกประคบในหม้อนึ่ง 15 นาที				
1.2 ใช้ลูกประคบแตะที่มือหรือแขน				
1.3 ประคบลูกประคบกับเพื่อน				

งานที่ 1.4 บันทึกผลการประคบ

ภารกิจที่ 2 งานที่ 2.1 – 2.4

งานที่ 2.1 จัดแสดงลูกประกอบที่มุมแสดงผลงาน

งานที่ 2.2 นำเสนอผลงาน

ผู้นำเสนอผลงาน _____

ประเด็นที่นำเสนอ _____

งานที่ 2.3 วิพากษ์

งานที่ 2.4 สรุป

งานที่ 2.5 เขียนเรียงความเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านลูกประกอบที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบหลังเฉลยประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี และตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ
2. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบ

ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี

คำชี้แจง จงเลือกเฉพาะข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรที่เลือก
จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน 5 นาที

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งแนะแนวทางการดำเนินให้กับบุคคลประเภทใด เป็นอันดับแรก
 - ก. นิสิตและนักศึกษา
 - ข. ครูและข้าราชการ
 - ค. ทหาร
 - ง. เกษตรกร
2. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคในเรื่องใด
 - ก. การสร้างความสุข
 - ข. การมีอายุที่ยั่งยืน
 - ค. การผลิตสินค้าและบริการ
 - ง. การมีสุขภาพที่เข้มแข็ง
3. ข้อใดคือหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ก. ความปลอดภัย
 - ข. ความมีขันติ
 - ค. ความเสียสละ
 - ง. ความพึ่งพาตนเอง
4. ด้วยประเภทใดที่มีสรรพคุณบรรเทาอาการปวดเมื่อย ลดอาการอักเสบ และแต่งกลิ่นให้หอม
 - ก. เหง้าไพล
 - ข. ใบมะขาม
 - ค. ขมิ้นชัน
 - ง. ตะไคร้บ้าน

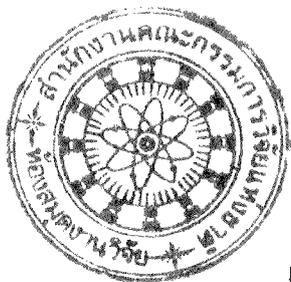
5. ผิวมะกรูดมีสรรพคุณในด้านใด
- ก. ลดอาการอักเสบ
 - ข. แก้ลมวิงเวียน
 - ค. บรรเทาอาการคัน
 - ง. ฟกช้ำ
6. ข้อใดคืออุปกรณ์ในการทำลูกประคบ
- ก. พลาสติก
 - ข. กระดาษ
 - ค. เชือก
 - ง. กรรไกร
7. เมื่อหั่นสมุนไพร เช่น เหง้าไพล ขมิ้นชัน ฯลฯ แล้วควรดำเนินการอย่างไรต่อไป
- ก. นำไปต้ม
 - ข. นำไปผึ่งแดด
 - ค. นำไปทอดหรือคั่ว
 - ง. นำไปโขลก
8. เมื่อได้ลูกประคบแล้วก่อนจะนำไปใช้ควรทำอะไรเป็นลำดับแรก
- ก. ตากแดด
 - ข. นึ่ง
 - ค. ต้ม
 - ง. อบ
9. การทดสอบว่าลูกประคบนั้นร้อนหรือไม่ใช้การทดสอบด้วยอะไร
- ก. ตักใส่ช้อนแล้วจับที่ช้อน
 - ข. แตะที่หลังมือ
 - ค. แตะที่ขาหรือแขน
 - ง. นำไ้มาวางบนลูกประคบ
10. การทำลูกประคบของครูปราณียึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในด้านใด
- ก. การพึ่งพาตนเองเป็นหลัก
 - ข. ความอดทน
 - ค. การชนะใจลูกค้า
 - ง. ผลิตมากเพื่อลดต้นทุน

ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ

ให้นักเรียนนำพืชสวนครัวที่อยู่ในตะกร้าบนโต๊ะมาผสมเป็นถ้วยในลูกประคบ แล้วห่อลูกประคบให้ได้ 1 ลูก เวลา 10 นาที (10 คะแนน)

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1.	ก	ข	ค	ง
2.	ก	ข	ค	ง
3.	ก	ข	ค	ง
4.	ก	ข	ค	ง
5.	ก	ข	ค	ง
6.	ก	ข	ค	ง
7.	ก	ข	ค	ง
8.	ก	ข	ค	ง
9.	ก	ข	ค	ง
10.	ก	ข	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 3 การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

1. ง
2. ค
3. ง
4. ง
5. ข
6. ค
7. ง
8. ข
9. ก
10. ก

